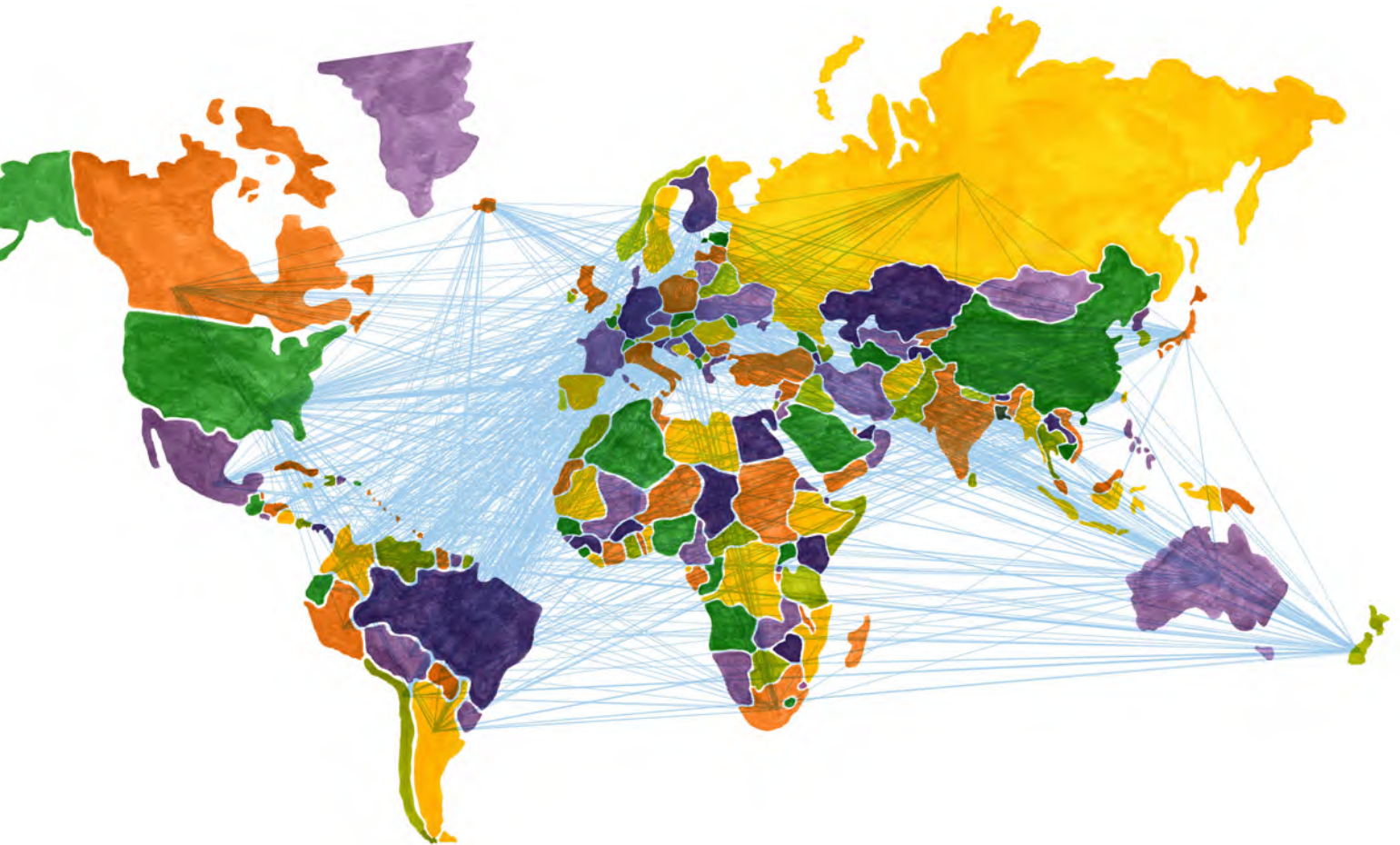

AFS Norge
Internasjonal
Utvexling

Praktisk informasjon

For AFSer og foresatte

Connecting Lives, Sharing Cultures

Kontaktinformasjon

Postadresse

AFS Norge Internasjonal Utveksling
Trondheimsveien 135
0570 OSLO

Besøksadresse

AFS Norge Internasjonal Utveksling
Trondheimsveien 135 (inngang fra Sinsenveien)
0570 OSLO

Internett

www.afs.no

E-post

Generelle henvendelser: info@afs.no

Telefon

22 31 79 00

Utenom kontorets åpningstider kan vi ved nødstilfeller nås på vår døgnåpne vakttelefon. Obs – dette gjelder *kun tilfeller som ikke kan vente til neste arbeidsdag*, som for eksempel sykdom, ulykker eller andre uforutsette hendelser. Legg igjen beskjed på svarer og du blir oppringt i løpet av en time.

Vakttelefon: 950 28 307

Fax

22 31 79 01

Innhold

Innhold	1
Velkommen til AFS	3
Hva skjer framover?	4
Oversikt	4
Andre viktige ting å sette seg inn i	8
Om AFS	9
AFS-regler	12
Internasjonale AFS-regler	12
Nasjonale AFS-regler	13
Besøk	14
Hjemreise og returbillett	16
Skole	17
Vertsskolen	17
Stipend fra Lånekassen	19
Godkjenning av utvekslingsåret	19
Førstegangsvitnemål	21
Dokumentasjon fra vertsskolen og endelig godkjenning	22
Forslag til godkjenningsbrev	24
Forsikring	25
Helseforsikring	25
Reisegodsforsikring	27
Ansvarsforsikring	27
Innboforsikring	27
Hva annet bør vi tenke på?	28
Når avreisen nærmer seg	25
Bagasje	29
Hva bør jeg ta med meg?	29
Avreise fra Gardermoen	33
Ankomst i vertslandet	34

Vedlegg 1 – Medical Pamphlet AFS Intercultural Programs

Vedlegg 2 – Reisegodsforsikring

Vedlegg 3 – Baggage Insurance - Frequently Asked Questions

Vedlegg 4 – Forsikringsvilkår IF

Vedlegg 5 – Hvordan sende inn forsikringskrav/melde skade til IF

Vedlegg 6 – Vaksinekrav USA

Vedlegg 7 - Visumkostnader

Velkommen til AFS

Kjære AFSer,

Velkommen til verdens største og eldste utvekslingsorganisasjon. Et spennende år ligger foran deg. Du vil snart møte et nytt land, et nytt språk, en ny kultur – og ikke minst vil du bli kjent med en ny familie – din AFS-familie.

Som AFSer er du mer enn bare en utvekslingselev, du viderefører en historie som går helt tilbake til 1. verdenskrig. Unge ambulansesjåførere, som var på din alder den gang, bestemte seg for å gi et bidrag for å forhindre at noe slikt skulle skje igjen. De opprettet AFS for å la ungdommer bli kjent med nye kulturer og knytte vennskapsbånd på tvers av landegrensene.

Å være utvekslingselev er en unik mulighet til å lære seg et nytt språk og tilegne seg ny kunnskap. Frivillige i vertslandet vil støtte deg i tilpasningsprosessen og være brobyggere for deg slik at du lettere finner veien inn i en ny kultur. Vertsfamilien vil være din viktigste støttespiller. De åpner hjemmet sitt for deg og ønsker deg velkommen som en del av sin familie. Jeg håper at du sammen med vertsfamilien, nye venner og ny skole vil få en spennende reise inn i en ny kultur og et nytt samfunn.

Et AFS-år vil også være en viktig utviklingsreise for deg selv. Når du åpner deg for nye inntrykk og en ny kultur, vil du lære mye om deg selv og bli kjent med din egen kultur på en ny måte. Samtidig vil du gi vertsfamilien og andre du møter kunnskap om Norge og norsk tradisjon og kultur. Du vil også bli en brobygger mellom kulturer – en ekte AFSer.

I AFS kaller vi det **"the journey of a lifetime"** fordi vi vet at dette året vil gi deg kunnskap, minner og venner for livet.

Sammen med våre frivillige og AFS i vertslandet vil vi på AFS-kontoret gjøre vårt beste for at du skal få et flott og minnerikt utvekslingsår som AFSer.

Velkommen skal du være!

Med vennlig hilsen,

AFS Norge Internasjonal Utveksling

Hva skjer framover?

Når du mottar dette heftet er det enda lenge til du skal forlate Norge for å starte en ny tilværelse i et annet land. Mens du venter er det mye du kan gjøre for å forberede deg både praktisk og mentalt. Vi anbefaler at du bruker tiden framover godt slik at du er klar for de utfordringene som vil møte deg. I dette informasjonsheftet kommer vi med praktiske råd og tips i forhold til hva det kan være lurt å starte med. Kunnskap om organisasjonen, språk, samt ny og egen kultur vil være viktig for å få et best mulig utbytte av AFS-året ditt.

Oversikt

I dag

- ✓ Du får tilbud om plass på AFS-programmet – gratulerer!

Innen 14 dager

- ✓ Du bekrefter plassen ved å betale garantibeløpet og returnere signert Deltakeravtale, Bekreftelse av AFS-regler og Host Country Activity Waiver per post til AFS-kontoret i Oslo.
- ✓ Når garantibeløpet er betalt får du tilsendt passord og brukernavn til våre interne nettsider. Der legges det jevnlig ut informasjon fra AFS Norge og AFS i vertslandet.

Høst/vinter 2015/16

- ✓ AFS vil kontakte deg hvis det mangler noe i søknaden din.
- ✓ Søknaden sendes ikke videre til vertslandet før den er komplett.
- ✓ Du mottar et informasjonshefte om kultur og tilpasning.
- ✓ Du bør starte å ta nødvendige vaksiner, spesielt Hepatitt A og B tar litt tid.

Vår 2016

- ✓ De som trenger visum vil bli kontaktet. AFS søker visum for deg.
- ✓ De første vertsfamiliene kommer på plass. Husk – de fleste får vertsfamilie i løpet av sommeren! Vi sender ut informasjon per e-post så fort vi mottar den.

April

- ✓ Preorienteringer.

Mai/Juni

- ✓ Informasjon om avreise og reiserute.
- ✓ Visumintervju for alle som skal til USA.
- ✓ Alle som skal til USA vil få tilsendt nye helseskjemaer slik at AFS USA får dokumentert at det ikke har vært større endringer i helsetilstanden din siden du først søkte.

Juli/August/September

- ✓ Avreiser!

Bekreftelse av plass på programmet

Så fort du har signert og returnert kontrakten, samt betalt inn garantibeløpet, har du bekreftet plassen din på AFS-programmet. Det er imidlertid mye som gjenstår før avreisen. Dette heftet med praktisk informasjon er det viktig at dere leser gjennom med en gang, da dere vil finne informasjon nyttig for forberedelsene til utvekslingsåret ditt. Her har vi samlet alt fra nyttige tips til hvordan du bruker tiden fram mot avreise, til oversikt over hvilke forsikringer du har gjennom AFS og hvordan du søker om å få året ditt godkjent.

Interne nettsider

"På reisefot" er interne sider på www.afs.no for dere som skal delta på AFS-programmet. Her legges det ut mye viktig informasjon fra AFS Norge og AFS i vertslandet. Når du har bekreftet plassen din på programmet, får dere brukernavn og passord på e-post. **Det er viktig at både du og dine foresatte leser all informasjonen som blir lagt ut her nøye, og logger dere på minst én gang i måneden (oftere siste månedene før avreise).**

Nytt informasjonshefte

Om noen måneder vil dere få tilsendt et nytt informasjonshefte kalt «Kultur og tilpasning». Der tar vi for oss interkulturell læring, tips til hvordan du som AFSer lettest kan tilpasse deg en ny familie og kultur, samt informasjon om hva du og dine foresatte bør gjøre om ting blir vanskelige under utvekslingsåret.

Preorientering

Som en del av forberedelsene til utvekslingsåret arrangeres det en orienteringshelg for alle deltakere i løpet av våren. Denne preorienteringen arrangeres regionalt, og er en obligatorisk del av AFS-året.

På leiren får du treffe andre AFSere som skal reise ut, og dere får anledning til å dele tanker og forventninger. Frivillige i AFS hjelper dere med å sette fokus på tiden fram mot avreise, og hvilke utfordringer og muligheter som venter deg i vertslandet. Du vil motta innkalling til preorienteringen når det nærmer seg. Se neste side for datoen for ditt område! Merk at det etter avsluttet utvekslingsår også blir arrangert såkalte reorienteringer. Disse er både viktige og morsomme å få med seg! Du får innkalling når du kommer hjem.

Preorienteringer våren 2016

- **Region 1** Follo, Oslo og Østfold - **8.-10. april**
- **Region 1** Romerike, Hamar, Lillehammer, Hadeland, Røros og Tynset og Øvre Oppland - **15.-17. april**
- **Region 2** Asker og Bærum, Aust-Agder, Buskerud, Vestfold, Telemark og Vest-Agder - **15.-17. april**
- **Region 3** Bergen, Haugaland, Stavanger/Sandnes og Sogn og Fjordane - **8.-10. april**
- **Region 4** Nord-Trøndelag og Trondheim - **22.-24. april**
- **Region 4** Sunnmøre, Molde og Kristiansund - **8.-10. april**
- **Region 5** Nord-Norge - **22.-24. april**

Vi tar forbehold om endringer.

Vertsfamilie og skole

Når alt er klart vil vi sende søknaden din videre til AFS i vertslandet. Det er AFS i vertslandet som er ansvarlige for å skaffe vertsfamilie og skoleplass til deg. Les også punkt 9 av deltakeravtalen nøye, da premissene for godkjenning av og plassering i vertsfamilie blir spesifisert der.

Når AFS i vertslandet ditt har funnet en vertsfamilie som har valgt deg og de tror du kan finne deg til rette hos, blir du søkt inn på den lokale skolen. Så snart vi får beskjed, vil vi videreformidle denne informasjonen til deg. De aller første får vertsfamilie i februar/mars, men de fleste får ikke beskjed om vertsfamilie før i løpet av sommeren. Husk: det er veldig tilfeldig hvem som får familie først og sist! Du tenker kanskje at de som får vertsfamilie tidlig har de beste forutsetningene for et bra AFS-år? Vår erfaring viser at tidspunktet for når man får vertsfamilie ikke har noe å si for hvordan man vil trives!

Noen setter opp spesielle ønsker for *hvor* i vertslandet de ønsker å bo. AFS er en utvekslingsorganisasjon der møtet mellom mennesker fra forskjellige kulturer står i fokus. Det viktigste for oss er at AFSere og vertsfamilie ser ut til å kunne få et fint år sammen, og du må derfor være innstilt på å bo hvor som helst i vertslandet. Reiser du til USA kan du komme til alle statene, inkludert Alaska!

Avreise og skolestart

Når det gjelder dato for programstart er det AFS International som bestemmer. Da rundt 13.000 AFSere starter på program i ca. 50 land hvert år, er det viktig å ha ryddig logistikk. De fleste AFSere ankommer vertslandet sitt et par uker eller dager *før* skolestart, noen en uke *etter* skolestart. Skolene er informerte om dette, og vil ta imot deg like godt uansett!

Vi ønsker også å gjøre oppmerksom på at det til USA og Tyskland er flere avreisedatoer, alt etter hvor fort vertsfamilie og skoleplass kommer på plass. «Department of State» i USA har strenge regler for hvordan utvekslingsorganisasjoner kan operere, og alt av papirarbeid, vandelsattester, hjemmebesøk, intervjuer og bekreftelse av skoleplass som må være på plass før de i det hele tatt får lov å gi oss beskjed når dere får vertsfamilie. De fleste AFSerne vil dra på 1. avreise i starten av august, noen få seinere. Mer informasjon kommer til våren!

Pass, visum og flybilletter

Det er viktig at du har et pass som er **gyldig minst seks måneder etter at AFS-året er avsluttet**. Dersom du må søke om nytt pass, må du gjøre dette snarest og sende oss en kopi av det nye passet når det er klart.

AFS Norge søker om visum og oppholdstillatelse der dette kreves, og du trenger ikke å foreta deg noe før du hører fra oss. Vi må forholde oss til de lover og regler som gjelder i hvert enkelt land, og vi gjør oppmerksom på at det til noen land er en omstendelig og tidkrevende prosess å søke om visum. Visumgebyrer samt andre kostnader knyttet til nytt pass, passbilder eller legalisering og oversettelse av dokumenter vil komme i tillegg til deltakeravgiften.

Dersom du trenger visum, må vi i de fleste tilfeller oppbevare passet ditt på AFS Norges kontor eller på ambassaden til vertslandet de siste ukene før avreise. Kontakt derfor AFS dersom du i denne perioden planlegger å reise utenlands.

AFS Norge bestiller internasjonale flybilletter fra Gardermoen til vertslandet for deg, og du vil motta detaljert informasjon om reiserute i god tid før avreise.

Vaksiner

AFS som organisasjon krever ikke at våre deltakere tar spesielle vaksiner. Derimot krever noen lands myndigheter at man har tatt enkelte vaksiner for å få visum og/eller skoleplass. En oversikt over hvilke land som krever vaksiner, og hvilke vaksiner som da kreves, finner dere på neste side. I noen tilfeller vil det også bli gitt direkte beskjed til hver enkelt deltaker på e-post. Vi gjør oppmerksom på at skoledistriktene i USA har svært strenge krav når det gjelder vaksiner. Dere finner en egen oversikt over vaksinasjonskravene til USA som et vedlegg bakerst i heftet. Det er svært viktig at vaksinekravene blir fulgt!

I tillegg anbefaler vi at alle tar **hepatitt A og B-vaksine**. Dette er vaksiner som må tas i flere doser over tid, så her må man starte med én gang. Kontakt ditt lokale vaksinasjonskontor for råd om øvrige vaksiner til ditt vertsland. I samråd med lege/helsesøster må du selv ta stilling til hvilke vaksiner du ønsker å ta i tillegg til de som eventuelt kreves av vertslandet.

Dere finner også mye nyttig informasjon på folkehelseinstituttet sine nettsider; www.fhi.no. Søk på Reisevaksinasjon, der finner dere oversikt over deres anbefalinger for hvert land, inndelt i verdensdeler.

Merk: Man må følge kravene fra vertslandet selv om de ikke samsvarer med folkehelseinstituttets anbefalinger.

Land	Vaksiner
Argentina	Gulfeber
Brasil	Gulfeber, Hepatitt B
Frankrike	DT, Polio, BCG, Hepatitt B
Hong Kong	TB-test, Hepatitt A+B
India	TB-test, Gulfeber
Italia	DPT, Hepatitt B
Slovakia	Hepatitt A+B, flåttvaksine
USA	Se eget vedlegg bakerst i heftet
Østerrike	Hepatitt A+B, flåttvaksine

Oppdatert kontaktinformasjon

Det er viktig at vi i AFS til enhver tid har mulighet til å nå deg og dine foresatte både på telefon og e-post. Gi oss derfor beskjed ved flytting, eller dersom du eller dine foresatte får nytt mobilnummer eller ny e-postadresse. Oppstår det endringer i **familieforhold, helsetilstand eller skoleprestasjoner** i tiden før avreise, må dere også gi oss beskjed.

Andre viktige ting å sette seg inn i

Selv om AFS-året kan føles langt fram i tid, er det viktig at dere setter dere inn i all viktig informasjon med én gang. Mye av informasjonen, som den om skole, gjelder tiden før avreise. Forsikringsinformasjonen er også viktig å gå gjennom så tidlig som mulig, slik at dere vet om dere eventuelt må tegne ekstra forsikringer. Det er lurt å gå gjennom all informasjonen sammen, både deg som skal reise ut og foresatte!

Informasjon om vertslandet

Vi oppfordrer deg til å lese og lære så mye som mulig om vertslandet ditt på forhånd. Du kan finne mye informasjon på internett, og på biblioteket vil du også finne reisebøker og skjønnlitteratur fra og om vertslandet ditt. Vi anbefaler også at du følger med i media og holder deg orientert om aktuelle nyhetssaker.

Snakk med mennesker som har besøkt eller bodd i vertslandet ditt i kortere eller lengre tid. Husk imidlertid at det er personlige inntrykk du får formidlet. Din opplevelse vil alltid være din egen og derfor annerledes! På www.afs.no finner du i tillegg til generell informasjon både reisebrev fra AFSere og landekontakter. Landekontaktene er personer som har vært AFSere i de forskjellige landene og som har sagt seg villig til å svare på spørsmål og gi råd til kommende AFSere. Klikk på navnet til landekontakten for å sende e-post.

Språk

Selv om de fleste land ikke har krav til forkunnskaper i språk for å få plass på programmet, er det mange land som krever at dere deltar på språkkurs på internett i tiden fram mot avreise. Dette gjelder mellom annet Østerrike, Italia, Sveits og Tyskland. De det gjelder vil få mer informasjon i løpet av vinter/vår. Uansett anbefaler vi at *alle* bruker tid på å lære seg så mye som mulig av vertslandets språk på forhånd. Det vil gjøre tilpasningsprosessen de første ukene og overgangen til et nytt samfunn og skolesystem mye lettere. Dersom du ikke har mulighet til å gå på språkkurs, er det fullt mulig å lese og lære på egenhånd. Under «tips og linker» på våre interne nettsider finner du en oversikt over ulike språkkurs på nett.

Ha god kunnskap om ditt eget land!

I tillegg til å sette seg inn i vertslandets språk og kultur, er det viktig å ha god kunnskap om sitt eget land. I AFS mener vi at det er en forutsetning å ha god kjennskap til sitt eget land for å kunne få en dypere forståelse for vertslandets kultur og tradisjoner. Uten denne kunnskapen vil det bli vanskelig å få en god forståelse for hvordan vertslandet fungerer.

Når du reiser vil du på mange måter være en ambassadør for Norge. Du vil kanskje være den eneste dine nye bekjentskaper har truffet fra Norge, og du vil få mange spørsmål – ofte andre spørsmål enn du hadde ventet. Det sier seg selv at det er umulig å vite alt, men det er viktig at du er så godt orientert at du kan gjøre rede for hva det vil si å være norsk og hvordan det norske samfunnet fungerer.

Om AFS

AFS er en frivillig og ideell utvekslingsorganisasjon, uten politisk og religiøs tilknytning. Gjennom utveksling ønsker AFS å øke den interkulturelle kompetansen hos den enkelte, som igjen kan bidra til en mer rettferdig og fredfull verden.

AFS er verdens eldste og største utvekslingsorganisasjon, og finnes i over 50 land over hele verden. På verdensbasis har mer enn 400 000 ungdommer reist med AFS siden starten. Med over 40 000 aktive frivillige over hele verden er AFS en av verdens største frivillige organisasjoner.

AFS Norge er en selvstendig partner i AFS-nettverket, og har drevet med ungdomsutveksling siden 1947. Hvert år reiser rundt 250 norske ungdommer på utveksling med AFS Norge, samtidig som vi tar i mot cirka 150 utenlandske elever årlig.

Historien bak AFS

AFS Intercultural Programs har sitt utspring i American Field Service, et frivillig ambulansekorps som fraktet sårede fra slagmarken i Europa under de to verdenskrigene og samarbeidet på tvers av land og kulturer. I 1947, i kjølvannet av andre verdenskrig, tok de tidligere ambulansesjåførene så initiativet til å videreføre sitt frivillige engasjement. De ønsket å bidra til å knytte bånd mellom mennesker fra ulike kulturer og være med på å forhindre at de nok en gang måtte ut med ambulanser på en ny slagmark. Dermed ble American Field Service som en ideell, frivillig utvekslingsorganisasjon opprettet.

Frivillige i American Field Service under 1. verdenskrig

I 1947 reiste 50 ungdommer fra henholdsvis Estland, Frankrike, Hellas, Nederland, New Zealand, Norge, Storbritannia, Ungarn, Syria og Tsjekkoslovakia over havet for å bo og gå på skole i USA. Siden den gang har AFS vokst til å bli en verdensomspennende organisasjon, representert i alle verdensdeler. Organisasjonen heter nå AFS Intercultural Programs.

Visjon

AFS Norge skal gjennom vårt verdensomspennende nettverk av frivillige være en ledende tilrettelegger for interkulturell læring og utvekslingsprogrammer av høy kvalitet.

Interkulturell læring

Kunnskap om hvordan vi kan kommunisere og samhandle med andre land og kulturer på en best mulig måte, er viktig i dagens samfunn. AFS mener at både utvekslingselever, vertsfamilier, frivillige og lokalsamfunn lærer noe verdifullt gjennom utveksling som gjør oss bedre i stand til å forstå verden omkring oss. Denne forståelsen gir oss større toleranse for mennesker fra andre kulturer og er derfor med på å skape større mellommenneskelig forståelse og en mer fredfull verden.

AFS i verden

AFS Intercultural Programs består av over 50 medlemsland og har sitt hovedsete i New York, hvor det internasjonale sekretariatet holder til. AFS Intercultural Programs høyeste beslutningsorgan er "Board of Trustees", også kalt det internasjonale styret. Medlemmene av dette styret velges av partnerlandene, og skal gjenspeile noe av bredden i organisasjonen. Det internasjonale styret møtes jevnlig, og tar seg av de store linjene i organisasjonen. Hvert andre/tredje år møtes representanter fra alle partnerlandene i AFS til verdenskongress hvor de langsiktige strategiene og økonomiske rammene for organisasjonen blir vedtatt. AFS Intercultural Programs er et anerkjent og velrennomert utvekslingsprogram. Dette vises blant annet ved at organisasjonen blant annet har rådgivende status ved FNs økonomiske og sosiale råd, og har vært nominert til Nobels fredspris flere ganger.

AFS International ledes til daglig av presidenten, utnevnt av det internasjonale styret, og de ansatte ved det internasjonale sekretariatet i New York. De har et overordnet ansvar for utvekslingsprogrammene, og gjør det mulig å koordinere informasjon, behov og spørsmål fra de ulike partnerlandene i organisasjonen. Videre står sekretariatet for årlige evalueringer og kvalitetssikringer, samt samkjøring av blant annet IT-systemer og forsikringsordninger i nettverket. Sekretariatet tilbyr også opplæring, kurs og samlingspunkter for alle partnerland.

Vincenzo Morlini fra Italia, nåværende president i AFS International, på skipet S/S Seven Seas på vei til USA for å ta fatt på *sitt* AFS-år i 1966. Det var andre tider!

European Federation for Intercultural Learning (EFIL) er paraplyorganisasjon for alle AFS-partnere i Europa. Organisasjonens formål er å fremme samarbeid mellom de europeiske partnerlandene, drive informasjonsutveksling og skape møteplasser for AFS-frivillige, styremedlemmer og ansatte i nettverket. EFIL har også nær kontakt med ulike organer i EU-systemet og Europarådet, og oppnevner representanter i utvalg, komiteer og råd tilknyttet disse organisasjonene. En av EFILs viktigste oppgaver er å arrangere kurs og seminarer for frivillige. Disse arrangementene er veldig populære og gir frivillige fra hele Europa mulighet til å møtes, utveksle erfaringer, få faglig påfyll, og ikke minst knytte nye vennskapsbånd.

AFS Norge

AFS Norge har vært en del av AFS historien helt siden begynnelsen. Høsten 1947 reiste tre ungdommer fra krigsherjede Hammerfest til USA for å bo et år hos en vertsfamilie og gå på skole. Programmet vokste fort og allerede i 1956 opprettet AFS kontor i Oslo. I løpet av de ti første årene deltok 223 norske ungdommer på programmet. AFS vokste frem som en stor, frivillig organisasjon, og vertsprogrammet ble opprettet også i Norge, slik at vi også kan ta imot AFSere fra andre deler av verden i Norge. Organisasjonen utvikler seg i takt med

omgivelsene, og mulighetene blir stadig flere. I dag kommer ungdommer fra over 20 land til Norge hvert år, og elevene som reiser ut kan velge mellom over 30 land å reise til!

En norsk AFSer sammen med Martin Luther King i 1964, ett år etter at han holdt sin kjente tale i Washington DC.

Lokallag

I tillegg til de ansatte på AFS-kontoret som fortsatt holder til i Oslo, finnes det frivillige over hele landet som jobber for og med ungdommene som vil reise ut, og med utvekslingselevne og vertsfamiliene her hjemme. De frivillige tilhører oftest et lokallag bygget opp av frivillige som bor i samme område. Ta gjerne kontakt med lokallaget i ditt nærområde for å bli bedre kjent med organisasjonen. AFS Norge har 20 lokallag rundt omkring i landet. Gjennom å snakke med tidligere AFSere og de utvekslingselevne som er i Norge nå, vil du lære mye om hva en AFS-utveksling innebærer. Du vil også få mange nye venner! På www.afs.no finner du en oversikt over våre lokallag med kontaktinformasjon til lokallagsleder.

Å bli frivillig

Mange AFSere som reiser ut blir selv frivillige når de kommer tilbake til Norge. Kanskje er dette noe du også kunne tenke deg? Å være frivillig i AFS Norge er lærerikt, utfordrende, variert, og ikke minst moro. Som tidligere AFSer vil du ha mye god kunnskap som kan hjelpe utenlandsk ungdom å finne seg til rette i Norge, eller de som skal reise ut å forberede seg. Vi arrangerer også flere spennende leire hvert år. Som frivillig får du selvsagt opplæring, du får muligheten til å delta på kurs både nasjonalt og internasjonalt. Du vil tilegne deg mye nyttig kunnskap som du kan bruke i videre studier og arbeid!

Noen av deltakerne og de frivillige på ankomsteleiren for AFSere som var i Norge 2012/13

AFS-regler

”Vilkår for deltakelse på AFS programmet” er kontrakten mellom AFS Norge, foresatte og AFS-deltakere. Det er svært viktig at både du og dine foresatte setter dere godt inn i disse vilkårene. For at du, vertsfamilien din og ikke minst familien din hjemme i Norge skal føle dere trygge, har AFS International i tillegg fastlagt tre regler som gjelder for alle deltakere i alle land. Dersom du bryter en av disse reglene vil du øyeblikkelig bli sendt hjem.

Internasjonale AFS-regler

1. Det er forbudt å kjøre motoriserte kjøretøy

Ingen AFSer har lov til å kjøre motoriserte kjøretøy som krever sertifikat. Når det gjelder bil, gjelder forbudet uansett om det er offentlig eller privat vei. Forbudet gjelder også kjøretrening hos kjøreskole eller i regi av skolen. Disse reglene er like mye av hensyn til deg selv som av hensyn til AFS og vertsfamilien. Blir du tatt i å kjøre vil du bli sendt hjem.

Du har heller ikke lov til å kjøre andre motoriserte kjøretøy som krever sertifikat i henhold til lokal lovgiving. Visse kjøretøy som traktor, snøscooter og motorbåt kan du få tillatelse til å kjøre, men bare på privat eiendom. Forutsetningen er at din vertsfamilie og AFS i vertslandet (administrasjonen) aksepterer det. I tillegg trenger du en skriftlig tillatelse fra dine foreldre i Norge (Activity Waiver).

2. Det er forbudt å haike

Det er selvfølgelig lov til å sitte på med venner og familie, men all haiking med fremmede er strengt forbudt.

3. Det er forbudt å ha befatning med narkotika

All befatning med narkotika er strengt forbudt for AFS-deltakere, og brudd på denne regelen medfører hjemsendelse! Besittelse eller bruk av narkotika er ulovlig i de fleste land. Blir du innblandet i en narkotikaaffære må du forholde deg til rettssystemet i landet. I beste fall blir du sendt hjem, uten rettslig forfølgelse.

I mange land er det stor sannsynlighet for at du vil møte mennesker som bruker for eksempel marihuana. Kanskje vil du også en eller annen gang i løpet av ditt AFS-år bli tilbudt narkotika, for eksempel på fester hos medelever eller andre. Det er viktig at du er forberedt på slike problemstillinger før du reiser, samt tar et bevisst og tydelig standpunkt.

Det er veldig viktig at du – sammen med foresatte - tenker over alle regler og problemstillinger på forhånd (også med tanke på alkohol), slik at du er forberedt for å ta – og stå for – et valg. Ikke tenk på «hva alle andre» gjør. Hvert år får flere AFSere avbrutt året sitt på grunn av regelbrudd, og det er både uheldig og tøft, først og fremst for AFSeren selv!

Nasjonale AFS-regler

I tillegg til disse tre hovedreglene, har hvert enkelt AFS-land sine egne regler. Disse vil enten bli nevnt i orienteringsheftet fra vertslandet eller bli presentert på orienteringssamlingen etter ankomsten. Som AFSer må du selvfølgelig følge nasjonale lover og regler i ditt vertsland.

Skole

AFS-året er et skoleår! Husk at det er skolen i vertslandet som har gjort det mulig for deg å reise ved å gi deg en skoleplass. I spesielle tilfeller kan man søke skolen og AFS nasjonalt om tillatelse til fravær, men det vil ikke bli gitt tillatelse til lengre fravær fra skolen på grunn av private reiser eller besøk. AFS-kontoret i vertslandet vurderer i samarbeid med skolen slike tillatelser i hvert enkelt tilfelle. Fravær uten tillatelse vil kunne føre til hjemsendelse. Husk at visumet ditt er et studentvisum!

Alkohol

Når det gjelder alkohol må man forholde seg til vertslandets lover, og selvfølgelig respektere vertsfamiliens regler. I noen land er det greit å ta seg et glass vin til maten, mens det i andre land og kulturer er helt utenkelig. Som AFSer representerer du ikke bare AFS, men også Norge, din norske familie og vertsfamilien. For din egen sikkerhet er det også viktig at du er ansvarlig i situasjoner der du blir tilbudt alkohol.

Dersom du skal til USA er det viktig å huske at de aller fleste stater har 21års aldersgrense for kjøp og bruk av alkohol! Bare å være til stede på en fest der drikkes alkohol kan føre til pågripelse av politiet. Les AFS USA sin Alcohol Policy nøye.

Røyking

Også her må man forholde seg til vertslandets lover og respektere vertsfamilien. Dersom du har krysset nei på spørsmål om du røyker i søknaden din, forventer vertsfamilien en ikke-røykende ungdom! Vær også oppmerksom på at røyking i noen kulturer blir oppfattet som svært negativt.

Piratkopiering

Nedlastning av piratkopierte serier, filmer, musikk og annet er vanlig blant mange unge i Norge, selv om det ikke er lovlig. Husk at dette ikke er lovlig i andre land, og at det kan medføre problemer både for deg selv og din vertsfamilie om du laster ned piratkopiert materiale.

I USA håndheves lovene mot piratnedlasting langt strengere enn i Norge. Internettleverandøren vil informere familien dersom du laster ned piratkopiert materiale på din datamaskin. Vi fraråder derfor dette på det sterkeste.

Reiser

Husk at AFS-programmet **ikke** er et reiseprogram der du skal få se mest mulig av vertslandet i løpet av ditt utvekslingsår. Dine viktigste forpliktelser dette året vil være overfor din vertsfamilie, skolen og lokalsamfunnet der du bor.

Et av AFS' prinsipper er at et hvilket som helst AFS-kontor i verden i løpet av 24 timer skal kunne få tak i en deltaker, uansett hvor i verden han eller hun oppholder seg. Dette er

selvfølgelig en trygghet for både familien din i Norge og vertsfamilien din, og vi legger stor vekt på at dette prinsippet fungerer i praksis. Det betyr at AFS alltid må vite hvor du oppholder deg og hvordan vi kan kontakte deg.

Regler for reising vil imidlertid variere noe fra land til land, avhengig av lokale forhold. Du må derfor holde deg orientert om reisereglene i vertslandet ditt, og sørge for å etterleve disse. Les informasjonen du mottar fra ditt vertsland grundig. Du må alltid søke AFS i vertslandet om tillatelse til reiser på egenhånd. Foresatte må også signere på et skjema (Independent Travel Waiver) som innebærer at de overtar ansvaret for deg i reiseperioden.

Husk å beregne ekstra god tid ved eventuelle **utenlandsreiser** da det kan kreve ekstra dokumentasjon. Som AFSer har man ofte et visum som kun tillater én innreise i vertslandet. Forlater du landet, vil du altså ikke komme inn igjen uten nødvendig tilleggskumentasjon.

AFSere på dragebåtfestival i Hong Kong

Merk! De fleste vertsland tillater ikke reiser på egen hånd det første halvåret. Årsaken er at AFS ønsker at du skal bruke den første tiden i vertslandet til å bli kjent i lokalmiljøet; med vertsfamilien, skolen og venner.

Hvilke reiser dekker AFS?

- Reise til og fra pre- og reorientering
- Internasjonal flybillett.
- Reise til vertsfamilien ved ankomst, og tilbake til avreiseflyplass ved hjemreise.
- Reise til obligatoriske AFS-arrangementer i løpet av året.

Noen vertsland tilbyr også spesielle turer som *ikke* er obligatoriske, men som er et tilbud til AFSerne. Dette gjelder også for skoleturer. Hvis du ønsker å delta på slike turer, må du selv betale for dette.

Husk! Innenlandsreiser i Norge må du selv organisere og bestille. AFS Norge bestiller internasjonale flybilletter tur/retur Gardermoen.

Besøk

Både for deg som AFSer og familie/venner kan det virke som om et AFS-opphold er det perfekte tidspunkt for å ta imot/reise på besøk. Etter lang erfaring med utveksling har vi sett at besøk hjemmefra kan sette både AFSer og vertsfamilie i en vanskelig situasjon. AFS-året er et år hvor man skal knytte bånd til nye mennesker, et nytt lokalsamfunn og en ny kultur. Dette er en utfordrende prosess som krever full tilstedeværelse, og forholdet mellom

AFSer og vertsfamilie er sårbart.

For AFSer kan et besøk hjemmefra være vanskelig å forholde seg til. Mange opplever plutselig å befinne seg i en uventet vanskelig situasjon der følelsene for den norske familien konfronteres med følelsene for den nye familien. Hvilke regler forholder man seg til? Hvem er mamma og pappa? Et besøk leder også ofte til fornyet hjemlengsel og nye tilpasningsvansker.

Vertsfamilien har sagt ja til å ha åpne sitt hjem for deg, IKKE din familie! Det kan bli vanskelig for dem å møte familien din; de kan føle seg "kontrollert" og gransket. Kanskje er de redde for at hjemmet deres "ikke er bra nok". I enkelte kulturer er det likevel utenkelig å ikke ønske noen velkommen. Så selv om vertsfamilier i mange kulturer vil invitere og insistere på at din norske familie kommer på besøk, anbefaler AFS Norge at dere ser på dette som en hyggelig gest og takker nei på en høflig måte.

På bakgrunn av dette fraråder AFS besøk fra familie, venner og kjæreste i Norge på det sterkeste! La AFS-året være *ditt* år, og planlegg heller et besøk etter at du har vært tilbake i Norge en stund og har fordøyd opplevelser og inntrykk. Du vil da ikke være i en situasjon der du må forholde deg til AFS-regler eller faren for å stille vertsfamilien i en vanskelig situasjon.

Dersom dere til tross for dette planlegger et besøk, gjelder følgende regler:

- For familien i Norge: planlegg aldri et besøk uten å være sikker på at sønn eller datter faktisk ønsker det. Selv om dere snakket om dette før han/hun reiste, kan mye være annerledes etter flere måneder i vertsfamilie og lokalsamfunn. Vi gjør oppmerksom på at ingen land vil tillate et besøk de første 6 månedene.
- Vertsfamilien må selvfølgelig stille seg positiv til et besøk.
- Selv om vertsfamilien er positiv til et besøk, må det også søkes om tillatelse fra AFS i vertslandet. Vær derfor ute i god tid og bestill aldri billetter før eventuell tillatelse er gitt. Det er AFS i ditt vertsland som avgjør hvorvidt et slikt besøk er mulig med tanke på vertsfamilien og ditt AFS-år som helhet. Din familie i Norge må samtidig søke om tillatelse via AFS-kontoret i Norge.

Dersom dere velger å gjennomføre et besøk uten tillatelse fra AFS, kan det føre til at du blir sendt hjem før tiden.

Hjemreise og returbillett

AFS Norge bestiller alltid internasjonal tur/returbillett fra Gardermoen til vertslandet for alle deltakere i god tid før programstart. Ved programmets slutt ønsker vi og oppfordrer på det sterkeste til at deltakeren returnerer til Norge til fastsatt tid og med samme gruppe som på utreisen fra Norge. Dette skaper en god ramme for slutten på ditt AFS-år. AFS i de fleste vertslandene har en markering før hjemreisen, noe som gir en fin avslutning og muligheten til å treffe igjen AFSere fra andre land, som man har hatt kontakt med gjennom AFS-året.

Om man likevel velger å reise hjem før AFS-programmets slutt (**Early Return/ER**), eller bli igjen i vertslandet etter at AFS-programmet er avsluttet (**Program Release/PR**), gjelder følgende:

- Både **Early Return** og **Program Release** må godkjennes av AFS i vertslandet. Foresatte må sende skriftlig søknad gjennom AFS Norge. Om søknaden innvilges, må foresatte signere på et **ER- eller PR-skjema**.
- AFS sitt ansvar opphører fra og med datoen AFSerens løses fra programmet.
- AFS-forsikringene opphører fra og med den datoen AFSerens løses fra programmet.
- AFS dekker ikke innenlandsreise i vertsland ved **Early Return** eller **Program Release**. Uavhengig av årsak tilbakebetales ingen del av deltakeravgiften.

Ved **Early Return** må billetten endres av AFS Norge. Vi gjør oppmerksom på at vi er avhengige av ledige billetter i samme bookingklasse som eksisterende billetter, og billettene kan kun endres på tidspunkt, ikke destinasjon. Et administrasjonsgebyr på kr. 500,- pluss eventuelle ombookingsgebyrer fra flyselskapet må betales av deltaker/foresatte.

Ved sykdom eller hjemsendelse på grunn av regelbrudd, dekker AFS alle ekstra utgifter i forbindelse med hjemreise.

Ved **Program Release** er deltaker/foresatte selv ansvarlige for å endre returbilletten og dekke de merkostnadene dette medfører. **Merk! Det er ikke alle AFS land som tillater at man blir igjen i landet etter programslutt.**

AFSere til land utenfor EU må ha visum for å få oppholdstillatelse. Visumet er innvilget på bakgrunn av deltakelse på AFS-programmet, og AFS i vertslandet er pliktig til å melde fra til immigrasjonsmyndighetene når en AFSer bryter programmet, eller blir værende igjen i landet. AFSerens må selv sørge for forlengelse av visumet/oppholdstillatelsen, dersom dette er nødvendig.

Merk! Det er ikke mulig å reise hjem til Norge underveis i året, med mindre det er snakk om alvorlig sykdom/død i nærmeste familie. Man kan altså ikke reise hjem for å feire jul, konfirmasjon eller ved andre anledninger.

Skole

I vertslandet ditt vil du være elev på en lokal videregående skole, og vertsskolen din forventer at du møter opp hver dag, deltar aktivt i timene og at du gjør det arbeidet de andre elevene gjør. Ingen forventer imidlertid at du skal hente hjem toppkarakterer fra et år i et fremmed skolesystem der undervisningen forgår på et annet språk enn du er vant med. Det viktigste er at du viser interesse for å lære og gjør ditt beste. De aller fleste klarer seg godt på skolen til tross for undervisning på et fremmed språk, men det krever selvfølgelig motivasjon og ekstra innsats fra deg!

Vertsskolen

Dersom du er vant med å være blant de beste i klassen, kan det være vanskelig å venne seg til ikke å forstå og klare alt med én gang. Ikke vær redd for å spørre om hjelp! Planlegger du å få året ditt godkjent når du kommer hjem, bør du tenke godt gjennom dette på forhånd da et AFS-år også skal være mer enn bare skolearbeid. Det er viktig å finne en balansegang mellom skolearbeid og sosialt liv, og husk i den sammenhengen at skolen er en møteplass hvor man blir kjent med nye mennesker og utvikler vennskap. Livet omkring skolen blir sett på som en viktig del av året, det er som oftest her at AFSerne får venner og kommer i kontakt med ulike miljøer og fritidsaktiviteter.

En norsk AFSer sammen med klassen i Venezuela

Skoleplass, klassetrinn og timeplan

Det er AFS i vertslandet som er ansvarlig for å finne vertsfamilie og skole til deg. AFS sitt utgangspunkt er alltid å finne en passende vertsfamilie til hver enkelt AFSer. Det betyr at ønsker eller krav til spesielle skole- eller fagtilbud kommer i andre rekke og ikke vil bli vektlagt ved tildeling av vertsfamilie. Etter at du har fått vertsfamilie, vil du bli søkt inn på den lokale skolen. AFS samarbeider altså ikke med spesielle skoler.

De ulike vertslandene (og stater innad i landet) har forskjellige skolesystemer. Selv om det finnes både privatskoler og offentlige skoler i et land, vil de aller fleste AFSere gå på vanlig offentlig skole. De ulike skolesystemene har også forskjellig tidspunkt for skolestart. Uavhengig av dette har AFS International fastsatt bestemte avreise-/ankomstdatoer for alle deltakere. Som regel vil man komme til vertslandet noen dager eller uker før skolestart, men i noen tilfeller vil man komme til vertslandet etter at skolen har startet. Hjemreisedato er også fastsatt av AFS International, og kan være før eller etter skoleåret er avsluttet i ditt vertsland. Snakk derfor tidlig med vertsskolen din om hva slags dokumentasjon de har mulighet til å gi deg ved hjemreise og hva du trenger. Vi gjør oppmerksom på at man som

utvekslingselev ikke har krav på vitnemål eller karakterutskrift fra skolen. Dette er heller ikke nødvendig for å få året godkjent (Se «Godkjenning av utvekslingsåret» for mer informasjon om hva som trengs av dokumentasjon).

Som AFSer blir du plassert i et klassetrinn ut fra alder og skolebakgrunn, men det er viktig at du er forberedt på å havne i en klasse med yngre elever - spesielt dersom du ikke kan språket fra før. Mange skoler ønsker ikke utvekslingselever i avgangsklassene fordi det her brukes veldig mye tid på eksamener, og det er heller ikke ønskelig med flere utvekslingselever i samme klasse. Mange som reiser til USA ønsker å være senior, men dette er det opp til hver enkelt skole i USA å avgjøre. Som junior vil du også kunne velge fag på seniornivå, og det vil derfor ha liten betydning om du er senior eller junior.

Det er nesten ingen land i verden som opererer med linjer (musikk, dans og drama, idrettsfag, media og kommunikasjon, osv.) på samme måte som i Norge, og AFSere vil vanligvis gå på skoler som tilsvarende studiespesialisering her hjemme. Fagtilbud vil også variere fra skole til skole, og vi kan derfor ikke garantere at du vil få ta akkurat de fagene du ønsker. I mange land er de fleste fag obligatoriske og alle elevene følger det samme løpet. Du vil få informasjon om dette og hjelp til å velge fag og sette sammen en timeplan en av de første dagene på skolen. Vi anbefaler at du tar med deg så mye informasjon som mulig (på engelsk) fra skolen din i Norge slik at det blir lettere for vertsskolen å hjelpe deg.

Skolereglement og disiplin

For norske ungdommer kan det være et stort sjokk å komme til et annet skolesystem der skolehverdagen er organisert på en helt annen måte enn her i Norge. I tillegg til andre fag og undervisning på et annet språk enn ditt eget, vil du også måtte tilpasse deg andre undervisningsformer. Graden av disiplin og respekt for lærerne vil kanskje være den største forandringen. Det er for eksempel ofte ikke akseptert å tiltale lærere med fornavn eller som "du". Følg med på medelevene dine i starten og vær høflig!

I mange land er det vanlig med skoleuniform. Dersom du trenger uniform vil vertsfamilien hjelpe deg med å kjøpe det du trenger av klær og utstyr. AFS Norge refunderer utgifter til skoleuniform, se informasjon om lommepenger og pengeforbruk. Husk å ta vare på kvitteringer! I land der det ikke brukes uniform er det likevel vanlig med mer formelle klær på skolen enn her hjemme, og svært mange skoler har et reglement for klesstil, hår/sminke, piercing, etc. Dette kan du lese mer om i informasjonsmaterialet fra AFS i vertslandet.

Materiell standard og tilgang på hjelpemidler og utstyr vil også variere veldig. I mange land vil det for eksempel være utenkelig å bruke bærbar pc i klasserommet, og det meste av undervisningen foregår på tavlen. Bruk av skolebøker varierer også.

En skoledag i Dominikanske republikk

Stipend fra Lånekassen

Det er mulig å søke om stipend for utvekslingsåret ditt fra Lånekassen. Forutsetningen for støtte er at du får utvekslingsåret ditt godkjent som Vg2 i Norge og at oppholdet ikke vil føre til forsinkelser i utdanningen. Du må også få en såkalt forhåndsgodkjennelse fra skolen din, som er en avtale mellom deg og skolen.

Vi gjør oppmerksom på at **AFS Norge ikke er ansvarlig for at deltakere får sitt skoleår i utlandet godkjent eller får stipend fra Lånekassen**. Man er tatt opp på AFS-programmet uavhengig av om man får AFS-året sitt godkjent som et tellende skoleår. Det er den norske skolen som må foreta den formelle godkjennelsen av skoleåret når du kommer hjem.

Som AFSer søker du på det samme borteboerstipendet som de som bor på hybel mens de går på videregående skole i Norge gjør. Stipendet er sammensatt av et grunnstipend, et bostipend og reisestøtte. Beløpet kan derfor variere noe avhengig av hvilket land du skal reise til. Stipendet blir fordelt på 2 beløp som vanligvis utbetales i august/september og januar. Vi gjør oppmerksom på at deltakeravgiften til AFS likevel må betales i sin helhet før avreise i henhold til betalingsplanen. I utgangspunktet gjelder dette stipendet for elever på alle utdanningsprogrammene i den videregående skolen, men på grunn av kravet om godkjenning ser vi at det kan være vanskelig å få til for de som ikke går på studiespesialiserende linje.

Slik søker du:

Send inn søknad på lanekassen.no. Lånekassen tar vanligvis imot søknader fra mai hvert år (det året du reiser ut). Siste frist for å søke er 15. november for høsten og 15. mars for våren.

1. Sammen med søknadsskjemaet må du legge ved bekreftelsen du har fått fra oss, for å vise hvilken godkjent utvekslingsorganisasjon du reiser med.
2. I tillegg må du legge ved en bekreftelse fra skolen din i Norge som viser at opplegget blir godkjent som Vg2 og ikke fører til forsinkelse, forhåndsgodkjennelsen..
3. Skal du til USA eller Canada, må du også oppgi hvilken delstat du skal på utveksling til, for utregning av reisestipend. Har du ikke fått vertsfamilie, velg staten du flyr til.

For mer informasjon om muligheten for stipend (og lån) fra Statens Lånekasse for Utdanning, se: <https://lanekassen.no/nb-NO/Stipend-og-lan/vg/Utveksling-i-videregaende-opplaring/utveksling-pa-videregaende-i-utlandet/>

Godkjenning av utvekslingsåret

Fra og med 1. august 2012 er retningslinjer for godkjenning av videregående opplæring i utlandet forskriftsfestet. I rundskriv Udir-06-2012 blir det slått fast at ett eller to års opplæring i utlandet kan godkjennes som likeverdig med Vg1 og/eller Vg2 i alle utdanningsprogram. Det gis ikke godkjenning for opplæring i utlandet tilsvarende Vg3 i Norge. Ansvar for godkjenning av videregående opplæring er nå gitt til hver enkelt fylkeskommune, men disse kan velge å delegere ansvaret tilbake til den enkelte skole. Snakk med din rådgiver for å få vite hva som gjelder for deg.

Det er altså mulig å søke om godkjenning av utvekslingsåret dersom du reiser i Vg1 eller Vg2, men ikke Vg3. De aller fleste som får året sitt godkjent tar Vg2 i utlandet ettersom det i Vg1 er flere avsluttende eksamener. Lånkassen gir også bare stipend til utveksling i Vg2. Vi informerer også om at selv om det nå er åpnet for godkjenning av alle utdanningsprogram vil det ikke være mulig å følge alle disse programmene i våre vertsland, da mange linjer og fag ikke eksisterer i skolesystemet på samme måte som i Norge.

Forhåndsgodkjenning

Premissene for godkjenning i rundskrivet fra Utdanningsdirektoratet gir rom for noe tolkning hos hver enkelt fylkeskommune/skole. Dessverre ser vi at selv om de fleste skoler er positive til utveksling og strekker seg langt for å legge til rette, kan andre være strengere med tanke på krav, hvilke land du kan reise til, osv. Det lønner seg å kontakte rådgiver så tidlig som mulig! Henvis gjerne til oss dersom du føler det kan være til hjelp.

Ønsker du å få året godkjent trenger du en forhåndsgodkjenning, en avtale mellom deg og skolen/fylkeskommunen din i Norge, som spesifiserer hvilke forutsetninger som må oppfylles for at utvekslingsåret kan godkjennes som et tellende skoleår i Norge. Godkjenningen er ikke knyttet opp mot en bestemt vertsskole, men lister opp hvilke generelle krav som må oppfylles i følge rundskrivet. Merk at du må søke skole/fylkeskommune om en slik forhåndsgodkjenning.

Noen vanlige forutsetninger er:

- Du må vise dokumentasjon på at du har fullført skoleåret og bestått alle fag. Du må kunne dokumentere at du har tatt matematikk tilsvarende T2, eller ta fellesfaget matematikk som privatist etter hjemkomst.
- Undervisningen må inneholde det som tilsvarer 3 programfag i Norge. 2 av disse må være innenfor samme programområde og være fag som du kan bygge videre på i Vg3. Du må derfor tenke over hvilke fag du velger i utlandet slik at du har mulighet til å fortsette med 2 av disse i Vg3.
- Du må holde deg oppdatert på pensum i de fagene som ikke tilbys i utlandet og ha faglige forutsetninger for å fortsette i Vg3

Det forutsettes at man tar de fagene som er tilgjengelige på skolen i vertslandet, og at man må lese på egen hånd de fagene skolen ikke tilbyr og eventuelt ta privatisteksamen i disse fagene etter at man kommer hjem. Vi anbefaler at du tar med deg norske skolebøker for å holde deg oppdatert på pensum i fag som norsk og historie.

Krav til vitnemål i VG3

Udir informerte juni 2013 om at elever som har hatt eller skal ha et opplæringsår i utlandet, må oppfylle kravene til vitnemål i VG3. Fagene fremmedspråk og geografi må enten være godkjent fra opplæring i utlandet eller bestått i Norge for å få vitnemål. Ifølge Udir er dette ikke nye krav, men en presisering av krav som ble innført med Kunnskapsløftet i 2006. Krav til vitnemål er krav som kommer i tillegg til kravene for å få godkjent skoleåret i utlandet som et tellende skoleår i Norge.

Ta kontakt med rådgiver på din skole for mer informasjon.

Førstegangsvitnemål

I forbindelse med Kunnskapsløftet har Kunnskapsdepartementet kunngjort "Forskrift om opptak til høyere utdanning" som gjelder fra skoleåret 2009/2010. Dette medfører endringer i forhold til utskrivning av vitnemål fra videregående skole som det er viktig at du er klar over. Det er nå hver enkelt skole som skriver ut vitnemål. Vi har dessverre erfart at noen skoler ikke kjenner regelverket godt nok og hevder at elever som har vært på utveksling ikke vil få førstegangsvitnemål (tidligere primærvitnemål).

Alle, uavhengig av om man får utvekslingsåret godkjent som et tellende skoleår eller ikke, skal ha førstegangsvitnemål. Dette vil være en forutsetning for å konkurrere i førstegangsvitnemålskvoten ved opptak til høyere utdanning. Vær derfor spesielt oppmerksom på dette når du er tilbake i Norge! Kriteriene for førstegangsvitnemål er gitt i forskrift til opplæringsloven, § 3-43a.

Førstegangsvitnemål blir gitt til den som innenfor normal tid har bestått videregående opplæring som gir generell studiekompetanse. Førstegangsvitnemål kan bare bli utstedt én gang til den personen det gjelder. Kravet om gjennomført videregående opplæring på normal tid kan bli utvidet til maksimalt fem år, dersom det blir lagt fram skriftlig dokumentasjon på at et av følgende vilkår er oppfylt:

- **at vedkommende innenfor denne perioden gjennomfører en internasjonal utveksling som medfører tap av opplæringstid, folkehøyskole, verneplikt eller omsorgsarbeid med et omfang på minst ni måneder**
- at vedkommende innenfor denne perioden har gjort omvalg av Vg1 eller Vg2
- at vedkommende har hatt fravær på grunn av langvarig sykdom
- at vedkommende har fått rett til ekstra opplæringstid etter reglene i opplæringsloven § 3-1 femte ledd

I mange land er det vanlig å bruke uniform på skolen!

Dokumentasjon fra vertsskolen og endelig godkjenning

Du er selv ansvarlig for å følge opp forhåndsgodkjenningen i løpet av utvekslingsåret, og for å få med deg all nødvendig dokumentasjon fra vertsskolen hjem. Vår erfaring er at det er vanskelig å få tak i disse papirene etter at du har reist fra landet, så husk at dette må avtales og ordnes med vertsskolen før hjemreise!

Vi gjør oppmerksom på at man som utvekslingselev ikke har krav på vitnemål eller karakterutskrift fra vertsskolen. I følge Kunnskapsdepartementet er det heller ikke nødvendig for å få året sitt godkjent. Det som derimot er nødvendig er at du kan vise at du har fullført og bestått skoleåret. I tillegg må du ha dokumentasjon på hvilke fag du har tatt, og hvor mange timer per uke per fag. Jo mer informasjon om fagnivå og pensum, jo bedre. Ut fra denne dokumentasjonen tar din norske skole/fylkeskommune stilling til endelig godkjenning av utvekslingsåret som et tellende skoleår. En elev som ikke tilfredsstiller kravene til godkjenning av et helt år i utlandet, kan etter hjemkomsten få fritak for enkeltfag.

Noen velger å ta AFS-året som et ekstra skoleår, og ingen har angret på det så langt! Selv om intensjonen din er å ta utvekslingsåret som et tellende skoleår, kan det hende at du endrer mening underveis. Kanskje blir det rett og slett for tøft, eller kanskje ønsker du å bruke tiden annerledes og heller fokusere på språk- og kulturkunnskap? Husk uansett at det ikke er vil være et nederlag å ta Vg2 på nytt! Å bruke et år ekstra på utveksling vil på ingen måte være å tape et år. AFS-året vil være en unik og minnerik opplevelse der du møter nye mennesker, blir kjent med en ny kultur og lærer mye om deg selv.

Andre utdanningsprogrammer enn studiespesialisering

Ordningen skissert ovenfor gjelder i utgangspunktet for alle utdanningsprogram. Men - det vil være vanskeligere å få utvekslingsåret godkjent dersom man går på andre utdanningsprogrammer. Det er nesten ingen land i verden som opererer med linjer (musikk, dans og drama, idrett, media og kommunikasjon, osv.) på samme måte som i Norge. Noen skoler har vært villige til å godkjenne fritidsaktiviteter innen programfagene som sport, musikk, drama eller film på fritiden som praktisk del av faget. I tillegg må man selvfølgelig lese teoripensumet på egenhånd.

Program med avreise i januar, februar eller mars

Det er dessverre vanskelig å få et år i utlandet godkjent som tellende når man reiser til land med vinteravreiser. Dersom man reiser midt i Vg1, kan det likevel la seg gjøre. Det innebærer at skolen godkjenner året i utlandet som Vg2, at du fullfører Vg1 når du kommer tilbake, for så å hoppe rett videre til Vg3. Denne muligheten må du diskutere med rådgiver på skolen din for å høre om de er innstilt på å hjelpe deg med å få dette til. Går du allerede i Vg2, er det dessverre ikke mulig å få utvekslingsåret ditt godkjent. Ettersom du da vil komme tilbake midt i Vg3 vil det være for liten tid igjen til å forberede seg på avgangseksamener.

Vi minner igjen om at AFS Norge ikke er ansvarlig for at deltakere får sitt skoleår i utlandet godkjent eller får stipend fra Lånekassen.

Forslag til godkjenningsbrev

Statens lånekasse for utdanning

GODKJENNING AV UTENLANDSK UTDANNING – ETT ÅR SOM UTVEKSLINGSELEV GJENNOM AFS

Kari Nordmann, f. 01.03.1997, skal være utvekslingselev i XXXX gjennom AFS - skoleåret 2014/2015. Kari gjennomfører innværende skoleår Vg1, studiespesialisering ved XXXXX videregående skole. Hun ønsker å få skolegangen i XXXXX godkjent slik at hun kan fortsette på Vg3 studiespesialisering når hun kommer tilbake.

Under henvisning til rundskriv Udir-06-2012, vil XXXXX videregående skole under følgende forutsetninger godkjenne utvekslingsåret som et Vg2 år på studiespesialiserende utdanningsprogram i Norge:

1. Kari må vise formell dokumentasjon på å ha fulgt alle fag i ett skoleår i XXXX og at hun har bestått
2. Hun må vise formell dokumentasjon på at opplæringen i XXXX er gjennomført på et fagnivå tilsvarende Vg2 ST, og hun må også ved tilbakekomst til Norge ha det nødvendige faglige grunnlaget for å følge opplæringen på Vg3 ST slik:

Når det gjelder fellesfaget **matematikk**, må hun dokumentere bestått opplæring som er likeverdig med eller mer omfattende enn matematikk T2. Dersom dette kravet ikke oppfylles, må hun ta fellesfaget matematikk som privatist etter hjemkomsten.

Når det gjelder fellesfagene **norsk og historie**, vil eksamen etter Vg3 også ta utgangspunkt i lærestoffet på Vg2. Kari har selv ansvaret for å tilegne seg lærestoffet i disse fagene. Hun bør ta med seg læreplanene og lærebøker og ha kontakt med faglærere og/eller medelever på e-post, slik at hun i disse fagene kan lese seg opp til å begynne på Vg3.

3. I tillegg må opplæringen hun får i XXXX inneholde det som tilsvarer tre **programfag** i Norge. Minst to av disse fagene må være innenfor det som er samme programområde i Norge, og være fag som hun kan bygge videre på i Vg3 og slik kan tilfredsstille de kravene til programfag som kunnskapsløftet stiller.

Kari har levert et fagvalgskjema med oversikt over hvilke programfag hun tar sikte på å gjennomføre både på Vg2 i XXXX og på Vg3 når hun kommer tilbake. Vi bekrefter med dette at fagvalgskjemaet hun har levert både oppfyller alle foreskrevne kriterier og ser realistisk ut å gjennomføre.

Vennlig hilsen

rektor

.....

elev

Kopi: rådgiver

Forsikring

AFS-forsikringen består av ulike komponenter gjennom ulike forsikringselskaper. Forsikringen gjelder alle deltakere på programmet fra avreise Gardermoen og så lenge man er deltaker på programmet. Forsikringen gjelder i hele verden med unntak av ens eget hjemland. De neste sidene gir en oversikt over forsikringene som det er viktig at dere setter dere grundig inn i. Flere detaljer finner dere som vedlegg. Kontakt alltid AFS Norge i forsikringssaker.

Helseforsikring

Helseforsikringen er gjennom AFS Intercultural Programs/Starr Indemnity & Liability Company (Starr), Accident and Health Division og består av 2 deler:

AFSMedical Plan og AFS Additional Benefits.

AFS Medical Plan:

- **Medical Expense – up to \$1,000,000**
Medisinske utgifter i forbindelse med akutt sykdom eller ulykkesskade i løpet av året

AFS Additional Benefits:

- **Accidental Death and Dismemberment – up to \$10,000**
Erstatning ved amputasjon, koma, lammelser og dødsfall
- **Emergency Dental – up to \$500**
Akutt tannbehandling
- **Emergency Reunion – up to \$5,000**
Transport og opphold for familiemedlem ved innleggelse på sykehus i over 24 timer (sammenhengende) og ved anbefaling fra lege
- **Trip Interruption Benefit – up to \$ 5,000**
Hjemreise ved sykdom/død i nær familie (foreldre, søsken og besteforeldre)
- **”Tail” Medical – up to \$100,000**
Ekstra behandlingsutgifter etter ulykkesskade i inntil 1 år etter at man har kommet hjem igjen
- **Permanent Disability – up to \$100,000**
Erstatning ved varig invaliditet som skyldes ulykke i løpet av AFS oppholdet
Forsikringen er samordnet med forsikringen for ettervirkninger som er nevnt ovenfor, slik at den samlede utbetalingen ikke vil overstige USD 100.000,-.
- **Bereavement and Trauma Counseling – up to 10 sessions at a maximum of \$ 150 per session**
Krise- og sorghjelp for deltaker og/eller pårørende

Viktige unntak:

- Rutinemessig øyebehandling (undersøkelser, briller, kontaktlinser), utenom hvis årsak er ulykke
- Tannlegebehandling, utenom hvis årsak er ulykke
- Rutinemessige legeundersøkelser
- Legeundersøkelser i forbindelse med deltakelse i idrett
- Vaksinerings
- Sykdommer som deltakeren har fått eller søkt behandling for de siste 18 måneder før avreise til vertslandet (her er det igjen noen unntak ved sykdommer som astma og diabetes – se «Medical Pamphlet» - vedlegg 1).
- Prevensjonsmidler

Medical ID-cards

Alle vil få utdelt et forsikringsbevis - "Medical ID card" - med kontaktinformasjon til en døgnåpen sentral som lege/sykehus kan ringe for å få bekreftet at deltakeren er forsikret. Dette vil bli delt ut ved ankomst i vertslandet.

Medlemskap i Folketrygden

Når du oppholder deg kortere enn 12 måneder i utlandet er du fortsatt medlem i folketrygden. NAV oppfordrer likevel alle til å søke om frivillig medlemskap i Folketrygden. Søknadsskjema finner du på www.nav.no. Sammen med søknadsskjemaet må du legge ved bekreftelse på at du har fått plass på AFS' utvekslingsprogram. Søknad og bekreftelse sendes direkte til NAV. Ved innvilget søknad vil du motta et bevis på medlemskap. Dersom du får stipend fra Lånekassen går dette automatisk.

OBS! AFS International anbefaler *ikke* at elever til USA registrerer seg hos Equian (Tidligere Health Systems International, HSI), da det vil gjøre prosessen mer innviklet med tanke på samarbeid med forsikringsselskapet. Forsikringen gjennom AFS dekker uansett de samme kostnadene.

Europeisk Helsetrygdekort

Skal du reise til et EØS-land eller Sveits, bør du ha med deg Europeisk helsetrygdekort. Kortet dokumenterer at du har rett til nødvendig helsehjelp på lik linje med landets egne statsborgere. Kortet kan bestilles på www.nav.no.

MERK:

- Kontakt alltid AFS i vertslandet ved sykdom/ulykke!
- Kontakt AFS Norge ved alle forsikringskrav. Krav må sendes inn innen 30 dager!
- Dersom man må legge ut for medisinske utgifter, er det viktig å ta vare på alle kvitteringer!
- AFS dekker én tur/returreise mellom Gardermoen og vertsland. Hjemreiser utover dette (for eksempel ved sykdom/dødsfall i nær familie) avtales med AFS på forhånd.

Reisegodsforsikring

Tap av reisegods på reisen til og fra vertslandet, og under oppholdet i vertslandet, er dekket av en bagasjeforsikring gjennom et tysk forsikringssselskap (Generali) som AFS Intercultural Programs har et samarbeid med. Det er dekning for inntil EUR 1.500,- med en egenandel på EUR 100,-.

Vi gjør oppmerksom på at forsikringen blant annet ikke dekker kontanter, billetter, dokumenter, mobiltelefon eller laptop og datautstyr.

MERK:

Deltaker er selv ansvarlig for å sende inn eventuelle krav til forsikringen. Frist: 1 uke. Om deltaker selv mister reisegods, er erstatning begrenset til 10 % av gjenstandens verdi. For mer informasjon, se vedlegg 2, 3 og 4. Legg spesielt merke til unntakene, og hvordan man sender inn skademeldingskrav.

Innboforsikring

Tap av gjenstander som oppbevares i vertsfamiliens hjem er dekket av en innbo- og løsøreforsikring gjennom IF. Denne forsikringen dekker forhold som brann, vannskade, innbrudd o.l. og har et dekningsomfang på inntil NOK 50.000,- med en egenandel på NOK 4.000,-.

MERK:

Deltaker er selv ansvarlig for å sende inn eventuelle krav til forsikringen. Frist: Skade skal meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år. For mer informasjon, se vedlegg 6 og 7.

Ansvarsforsikring

Denne forsikringen er også gjennom IF og omfatter skade på annen person eller ting. Ansvarsforsikringen har et dekningsomfang på inntil NOK 3 000 000 per skadetilfelle med en egenandel på NOK 4.000,-.

MERK:

Deltaker er selv ansvarlig for å sende inn eventuelle krav til forsikringen. Frist: Skade skal meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år. For mer informasjon, se vedlegg 6 og 7.

Vedlegg 1 – Medical Pamphlet AFS Intercultural Programs

Vedlegg 2 – Reisegodsforsikring

Vedlegg 3 – Baggage Insurance - Frequently Asked Questions

Vedlegg 4 – Forsikringsvilkår IF

Vedlegg 5 – Hvordan sende inn forsikringskrav/melde skade til IF

Hva annet bør vi tenke på?

Verdifulle gjenstander

Deltakere som reiser med kostbare gjenstander som bunad, kamera, dyre mobiltelefoner, pc-er og annet datautstyr m.m. bør eventuelt tegne tilleggsforsikring før avreise.

Reiser under oppholdet i vertslandet

Ved reiser som ikke er arrangert av AFS nasjonalt i vertslandet, som ikke er i regi av skolen, eller foregår sammen med vertsfamilien, vil foreldrene i Norge bli spurt om å undertegne et skjema for uavhengige reiser - "Program Waiver for Independent Travel". Det juridiske ansvaret for deltakeren ligger da hos foresatte, men forsikringen vil fortsatt gjelde.

Høyrisiko-/ekstremспорт

I løpet av året ute vil deltakerne få mulighet til å delta i ulike aktiviteter; gjennom AFSeller privat. En del aktiviteter krever spesiell tillatelse fra dere som foresatte, da det i enkelte tilfeller kan være en viss risiko forbundet med aktiviteten. Derfor har AFS International utarbeidet en såkalt "Host Country Activity Waiver", som foresatte må skrive under. Denne vil gjelde for hele året, og innebærer at om det er spesielle aktiviteter dere IKKE vil at deres barn skal delta i, må vi ha **skriftlig beskjed** om det. Denne blir sendt sammen med "Deltakeravtalen" og andre dokumenter ved opptak på programmet. Forsikringen gjelder også ved slike aktiviteter. Driver AFSerer med ekstremспорт *fast*, anbefaler vi likevel å tegne aktuelle tilleggsforsikringer for ekstra trygghet.

MERK: fallskjermhopping, profesjonell racing /amatørracing samt flyving (også som passasjer) av småfly er ikke dekt av AFS' forsikringer.

Early Return/Program Release

Dersom man velger å reise hjem før programmet er slutt (Early Return - ER), eller bli igjen i vertslandet etter at AFS programmet er avsluttet (Program Release - PR), gjelder følgende:

Ved **Early Return** opphører AFS sitt ansvar, inkludert forsikringen, ved ankomst Gardermoen.

Ved **Program Release** opphører AFS sitt ansvar, inkludert forsikringen, den datoen deltakeren løses fra programmet.

AFS-aktiviteter i Norge

Vi gjør oppmerksom på at AFS-aktiviteter i Norge (leire/orienteringer før og etter deltakelse på våre programmer, m.m.) *ikke* er dekt av AFS' forsikringer.

Vi minner om at det er **foresattes ansvar** å forsikre deltakeren for medisinske utgifter som ikke blir dekket av AFS Intercultural Programs eller NAV. Vi oppfordrer til at man også snakker med vertsfamilien om hvilke forsikringer de har. Eventuelle tilleggsforsikringer må tegnes før avreise.

Når avreisen nærmer seg

Bagasje

AFS anbefaler på det sterkeste at man ikke pakker mer en **én koffert på maks 20 kilo**. Vi vet at dette kan høres lite ut når du nå skal pakke for et helt år, men det er mange gode grunner til å ikke ta med seg mer bagasje enn dette. Selv om noen flyselskaper tillater mer bagasje på internasjonale flyavganger, vil det være vektbegrensninger på eventuelle innlandsreiser i vertslandet og i Norge. For mye bagasje skaper praktiske problemer både for deg og AFS, og det er viktig at du ikke pakker mer enn du kan bære selv. Du må til enhver tid kunne håndtere din egen bagasje! Vi gjør oppmerksom på at overvekt er dyrt og må betales av hver enkelt deltaker ved innsjekk. I noen tilfeller kan det også hende at du ikke får med deg all bagasjen. Husk også at du skal hjem igjen etter et år, og det kan være lurt å spare litt plass i bagasjen til ting du kjøper i vertslandet!

Husk å merke bagasjen godt!

Håndbagasje

Du kan ta med deg et kolli på 5 kg som håndbagasje. I håndbagasjen bør du pakke all informasjon fra AFS slik at du har dette tilgjengelig på hele turen. Viktige ting som medisiner må du også pakke i håndbagasjen. Andre ting som det kan være lurt og ha i håndbagasjen er skrivesaker, kamera, og lesestoff. Det kan også være smart å pakke et skift med klær, samt noen toalettsaker i håndbagasjen i tilfelle bagasjen skulle komme bort underveis. Det kan være kaldt om bord på flyet, og en tynn jakke eller genser kan være godt å ha for hånden. Har du med deg bærbar pc så godtar flyselskapene en pc-veske i tillegg til et kolli med håndbagasje. Pass på at du følger sikkerhetsbestemmelsene som gjelder for håndbagasje.

Hva bør jeg ta med meg?

Å vite hva man skal ta med seg når man skal være borte i et helt år er utfordrende. Hvilke behov man har og hva man vil få bruk for, varierer selvfølgelig fra land til land og person til person. Med tanke på vektbegrensninger fra flyselskapene er det viktig at du tenker nøye gjennom hva du vil trenge av klær og ting, og prioriterer hva du tar med deg. Det vil være å sette opp en fullstendig pakkedliste, men vi vil likevel komme med noen generelle råd.

Klær

Ta utgangspunkt i informasjonsheftet fra vertslandet. Er du i kontakt med vertsfamilien før avreise kan du også be dem om råd. Let etter informasjon om vær og andre forhold på internett. Tenk på hvilken årstid det er i vertslandet ved ankomst, og send heller klær som du ikke trenger med én gang i posten. Etter å ha vært i landet en stund vil du lettere kunne vurdere hva du trenger. Husk at det i noen land kreves mer formelle klær enn det ungdom vanligvis bruker til daglig i Norge. Et pent antrekk kan derfor være greit å ha med seg.

Toalettsaker

Mange vertsfamilier regner tannkrem, såpe og sjampo som personlige artikler. Snakk med familien din om hva de forventer at du skal kjøpe selv. Merk! Selv om du kan kjøpe bind overalt, kan det fortsatt være vanskeligere å få tak i tamponger noen steder.

Mobil/bærbar pc

I dagens samfunn bruker vi mobil og internett mye. Likevel er det ikke like vanlig i alle land å ha tilgang til datamaskin hjemme eller på skolen. Det er derfor ikke en selvfølge at vertsfamilie er komfortable med at AFSere tar med bærbar pc hjemmefra. Bruk derfor både pc og mobil med omhu. Erfaringsvis ser vi også at de som har mye kontakt med venner og familie hjemme, ofte har mer hjemlengsel og har vanskeligere for å tilpasse seg.

Presanger

Det er vanlig å ta med seg en gave til vertsfamilien. Det trenger ikke å være enn dyr gave, men en liten oppmerksomhet som viser at du setter pris på at de åpner hjemmet sitt for deg. Det kan være typisk norske ting som osthøvel, bok om Norge og norsk musikk, eller personlige gaver til familiemedlemmene dersom dere har fått god kontakt på forhånd. Husk også å ta med noen smågaver som du kan gi til venner, slektninger eller andre som gjør noe hyggelig for deg i løpet av utvekslingsåret ditt. I veldig mange kulturer er det vanlig å gi små gaver til folk man setter pris på. Ta derfor med flere små ting i stedet for få store ting. Husk at det ikke er lov til å ta med seg matvarer inn til mange land.

Instrumenter

Spiller du et instrument som du kan ta med uten for store vanskeligheter, er det populært. Kanskje kan du spille i korps eller band på fritiden?

Bilder

Ta med bilder av deg selv, venner og familie! Det vil være koselig både for deg og for vertsfamilien og nye venner. Hva med å lage et "typisk norsk" fotoalbum, enten i papir eller elektronisk? Bilder som viser hjemmet ditt, skolen, fritidsaktiviteter, 17. mai, julaften og andre høytider vil slå godt an!

Dokumenter og medisiner

Pass på at du har med deg alle nødvendige dokumenter og informasjon fra AFS. Reiseinstruksen er selvfølgelig viktig - og ta gjerne utskrift av informasjonsheftet og orienteringsmateriellet fra vertslandet. Det kan være greit å ha for hånden! Dersom du bruker linser eller medisiner anbefaler vi at du tar med deg det du trenger for et helt år.

Skoleuniform

I mange land er det vanlig med skoleuniform. Dersom du trenger uniform vil vertsfamilien hjelpe deg med å kjøpe det du trenger av klær og utstyr. AFS Norge refunderer utgifter til skoleuniform, se informasjon om lommepenger og pengeforbruk. Husk å ta vare på

kvitteringer! Svarte sko er vanligvis en del av uniformen, så dette kan du gjerne ta med deg om du har det hjemme. I land der det ikke brukes uniform er det likevel vanlig med mer formelle klær på skolen enn her hjemme, og svært mange skoler har et reglement for klesstil og hår/sminke. Dette kan du lese mer om i informasjonsmateriellet fra AFS i vertslandet.

Vær OBS

Prøv å begrense hvor mye du tar med deg og kjøper i løpet av året. Ikke bare fordi du må være obs av hensyn til vertsfamilie og venner angående bruk av penger, men fordi du må ha det med deg hjem igjen også! Må du sende noe per post må det gjennom toll, og kan bli behandlet som flyttegods. Les mer på tollvesenet sine sider www.toll.no. Søk på «Flytte til Norge». Det er da viktig at man fyller ut «Erklæring for innførsel av flyttegods (RD0030)».

Lommepenger

Lommepengene dine skal dekke personlige utgifter som for eksempel toalettsaker, klær, telefon, transport, kinobesøk og andre fornøyelser. Vertsfamilien skal stå for kost, losji og utgifter ved aktiviteter som hele familien deltar på. Utover dette vil det variere fra vertsfamilie til vertsfamilie hvor mye de har anledning til å betale for deg. Husk også at man i mange deler av verden har andre økonomiske forutsetninger enn vi har i Norge. Mange familier vil derfor ikke ha mulighet til å betale for fritidsaktiviteter, skoleturer og lignende.

Lommepengene bør holdes på et så lavt nivå som mulig for ikke å skape misunnelse blant jevnaldrende og vertssøsken som kanskje ikke har like mye å rutte med som deg. Husk at det tross alt koster det en del for vertsfamilien å ha deg boende hos seg, og de verken får eller ønsker noen godtgjørelse for dette. Bruker du mye penger kan det sette vertsfamilien i forlegenhet og påvirke forholdet mellom dere, da du kanskje har mer å rutte med enn dem. For din egen sikkerhet bør du også tenke på hvordan du bruker og oppbevarer pengene dine. Hvor mye du får i lommepenger bør vurderes etter kostnadsnivået i vertslandet. I orienteringsheftene fra de ulike vertslandene vil det ofte stå et foreslått beløp, og vi anbefaler at du forholder deg til dette. Alt i alt opplever mange at man må beregne og bruke omtrent det samme beløpet lommepenger som hjemme.

Visa Electron

De fleste AFSere benytter Visa ungdomskort fra sin norske bank. Foresatte kan da regulere pengeforbruket på samme måte som hjemme ved å sette inn et fast beløp hver måned på din konto. Med ungdomskortet kan du ta ut penger i minibanker som er merket med Visa, men ikke bruke kortet i butikker. Det er heller ingen kredittmulighet på kortet slik at du ikke kan ta ut mer penger enn det du har på konto. Du må være 18 år for å få vanlig Visa-kort. Noen banker tillater likevel at man får et vanlig Visa-kort dersom foresatte godkjenner det. Kontakt din lokale bank for råd og tips.

På mindre steder kan det være begrenset tilgang til å bruke kort, så ikke gjør deg helt avhengig av bankkortet. Er du så uheldig at du mister bankkortet ditt, tar det tid å få sendt et nytt fra Norge. Det kan derfor være lurt å ha noen kontanter liggende for eventuelle krisesituasjoner. Du bør også ha med deg et mindre kontantbeløp i vertslandets valuta eller euro/dollar for å dekke eventuelle behov de første dagene i landet. Vi gjør oppmerksom på at det kan være gebyrer ved minibankuttak i utlandet.

Konto i vertslandet

Noen AFSere ønsker å åpne en konto i vertslandet. I mange land kan dette være vanskelig å få til på grunn av aldersbegrensning og/eller at du må være statsborger i landet for å åpne konto. AFS fraråder i utgangspunktet å åpne konto i vertsfamiliens navn. Dersom det skulle oppstå konflikter mellom deg og vertsfamilien på et senere tidspunkt, kan det være vanskelig å få tak i pengene dine og avslutte kontoen.

Småjobber

Det kan nok hende at du vil finne ut at lommepengene ikke alltid strekker til. Da har du i noen land anledning til å ta ekstrajobber under forutsetning av at AFS i vertslandet og din vertsfamilie tillater det, og at jobben ikke vil gå ut over skolearbeidet eller andre forpliktelser. Det må være mindre jobber, som å sitte barnevakt, klippe plenen, vaske biler, jobbe i butikk eller lignende. Hensikten med ditt AFS-opphold er jo ikke å tjene penger! Vær oppmerksom på at i noen land er det strengt forbudt for AFSere å jobbe på grunn av visum og immigrasjonsregler. Spør alltid din AFS kontakt i vertslandet først!

Utgifter og refusjon i løpet av AFS året

Det kan være vanskelig å huske hvem som dekker hva i løpet av året ute. Her er en oversikt over hvem betaler for hva i forbindelse med skole, legehjelp og eventuelle forsikringssaker.

Skole

Dette dekkes av AFS i vertslandet:

- Utgifter til skolebøker
- Nødvendige transport fra vertsfamilien til skolen

Dette dekker AFS Norge:

- Skoleuniform der dette er påkrevd. Kvittering for utlegg i forbindelse med skoleuniform må sendes AFS Norge for refusjon. Dette går ikke via AFS i vertslandet

Dette må deltaker/foresatte dekke selv:

- Skolemateriell slik som skriveutstyr, kladdebøker, ark ol
- Utstyr til spesielle fag eller skoleaktiviteter som AFSer selv har valgt
- Utstyr i forbindelse med "Graduation" for de som får anledning til å være med på det
- Eventuelle skoleturer

Lege/medisinske utgifter

- Kvittering etter legebesøk eller sykehusopphold i vertslandet skal sendes til AFS i vertslandet, *ikke* AFS Norge.

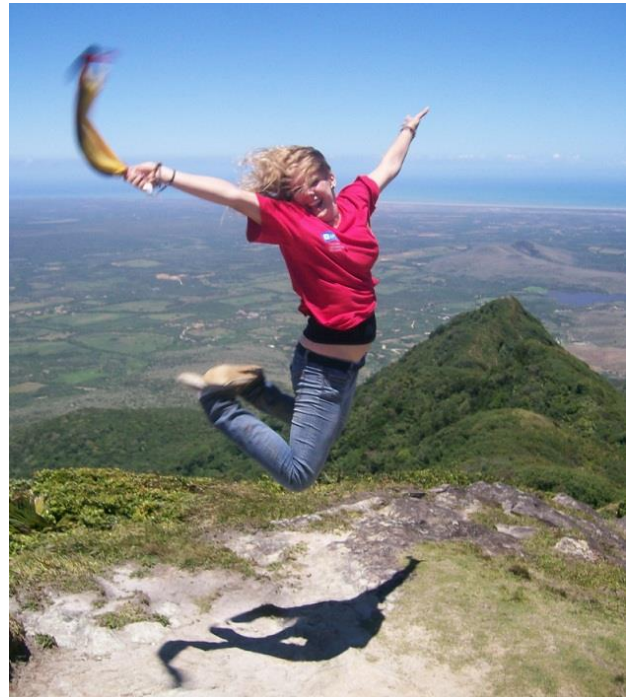
Forsikringssaker

Les forsikringspapirene for mer informasjon om forsikringene.

Avreise fra Gardermoen

AFS bestiller internasjonal flybillett fra Gardermoen til vertslandet for deg. Du vil få tilsendt nærmere informasjon om avreise fra Gardermoen og reiserute i mai måned. Det samme brevet vil også inneholde informasjon om hvor og når du skal møte på avreisedagen. Det er viktig at du møter presis!

Vi minner om at du selv må bestille innenlandsreise fra hjemstedet til Gardermoen. Du vil reise alene eller sammen med resten av gruppen som skal til det samme landet som deg. Representanter fra AFS Norge vil være til stede på Gardermoen og hjelpe til ved innsjekk og sikkerhetskontroll. Billetter, og eventuelt pass med visum vil bli utlevert på avreisedagen.

Noen huskereglar for reisen:

- Ta godt vare på pass og billetter underveis og sett aldri fra deg håndbagasjen.
- Dersom du må sjekke inn på nytt eller hente bagasjen din ved mellomlanding, vil du få beskjed om dette på Gardermoen.
- Følg med på skjermene som angir gate-nummer og tidspunkt for ombordstigning, og vær obs på eventuelle endringer. Husk å se etter riktig flightnummer!
- Vær alltid ute i god tid - 1 time før avgang bør man være ved riktig gate.
- Gi alltid AFS beskjed ved forsinkelser, kanselleringer eller andre situasjoner som kan oppstå underveis.
- Telefonnummer til AFS Norge og AFS i vertslandet vil du finne på reiseinstruksen du har fått fra AFS Norge.
- Hold dere samlet dersom dere er flere som reiser sammen. Gå alltid to og to sammen og avtal tid og sted for når dere skal møtes igjen.
- Pass godt på hverandre underveis. Vi reagerer alle ulikt i en situasjon som denne.
- Pass på at du beveger deg og holder blodsirkulasjonen i gang ved lengre flyturer.
- Drikk mye vann.

Ankomst i vertslandet

Ved ankomst til vertslandet må du gjennom immigrasjons- og tollkontroll. Pass på at du har med deg all bagasje før du går ut fra ankomsthallen. Ved mistet bagasje må dette meldes til flyselskapet med én gang. Når du har passert tollområdet, vil du bli møtt av representanter for AFS i vertslandet. Se etter AFS T-skjorter eller skilt ved utgangen. Som regel vil alle AFSere fra hele verden ankomme vertslandet den samme dagen. Det er derfor et stort apparat i sving og det er viktig at dere forholder dere til den informasjonen dere får der og da. Vær også forberedt på at det kan bli noe venting denne dagen.

Ankomstleir

Det vil variere fra vertsland til vertsland når og hvordan en ankomstleir blir arrangert. I noen land vil man reise i samlet tropp fra flyplassen til en felles ankomstleir, i andre land vil ankomstleiren først finne sted 4-6 uker senere. Noen steder har man store nasjonale leire, andre steder vil det være flere leire parallelt der deltakerne er fordelt i grupper i forhold til hvor i landet man skal bo. Varighet varierer også fra én dag eller to til en hel uke. I orienteringsheftene fra vertslandene kan du lese mer om ankomstleiren i ditt vertsland.

Hovedpoenget med en ankomstleir er å gi deg en del praktisk informasjon og en kort innføring i kultur, språk og skikk og bruk i vertslandet, slik at du er best mulig forberedt på de utfordringer som kommer. Ankomstleiren er også en glimrende mulighet til å bli kjent med alle de andre AFSerne fra andre land i verden!

Reise til vertsfamilien

AFS i vertslandet vil organisere reisen videre til vertsfamilien din. Noen vil bli hentet på flyplassen eller ankomstleiren, andre vil reise videre med fly, tog eller buss til stedet der man skal bo. Dersom det er flere som skal reise til samme område, vil man reise sammen. Vertsfamilien eller lokale AFS representanter vil møte deg når du kommer fram! Nærmere informasjon om dette vil du få ved ankomst eller på ankomstleir.

Kontakt hjem etter ankomst

Det kan ta litt tid før man får anledning til å ringe hjem etter ankomst. AFS Norge vil kontakte foresatte dersom noe uforutsett skulle oppstå. Hører man ikke noe, har alt gått bra.

Lykke til med forberedelsene!

Connecting Lives, Sharing Cultures

Medical Pamphlet AFS Intercultural Programs

Including information on the Participant Medical Plan and the Additional Benefits provided to all AFS participants.

Updated January 2016

AFS Medical Pamphlet Highlights

Persons covered	Participants on AFS Exchange Programs						
Territory	Worldwide, except in the participant's home country.						
Period of Coverage	Coverage starts when participant arrives at international departure site and lasts until the date of departure from the AFS program or upon the return to the home country, whichever comes first.						
Medical Coverage	<table> <tr> <td>Medical Expenses per covered loss:</td> <td>up to \$1,000,000</td> </tr> <tr> <td>Emergency Evacuation</td> <td>up to \$1,000,000</td> </tr> <tr> <td>Repatriation of Remains</td> <td>up to \$100,000</td> </tr> </table>	Medical Expenses per covered loss:	up to \$1,000,000	Emergency Evacuation	up to \$1,000,000	Repatriation of Remains	up to \$100,000
Medical Expenses per covered loss:	up to \$1,000,000						
Emergency Evacuation	up to \$1,000,000						
Repatriation of Remains	up to \$100,000						
Deductibles and Co-Payments	None						
Major Exclusions (See pages 9-10 for detailed list)	<ul style="list-style-type: none"> • Routine vision care (eye exams, glasses, contact lenses), except that due to accidents • Dental care, except that due to accidents. (See section on Additional Insurance for dental care benefit.) • General physical exams • Sports physical exams, vaccinations, immunizations • Any pre-existing condition; that is, one for which treatment has been sought or provided in the eighteen-month period prior to the participant's arrival at the international departure site. The exclusion period drops to 45 days before the arrival date if a condition for which drugs or prescriptions are taken remains controlled for that period without any change in the required prescription. 						
Filing Medical Claims	<table> <tr> <td>In USA:</td> <td>GMMI 1300 Concord Terrace, Suite 300 Sunrise, Florida 33323 USA e-mail: customerservice@gmmi.com Phone: 1.888.444.7773 (toll free)</td> </tr> <tr> <td>Outside USA:</td> <td>Aon Consulting AFS Claims Team Ronald Enderman Admiraliteitskade 62 Postbus 1005, 3000 BA Rotterdam The Netherlands +31.10.448.8238 afs@aon.nl</td> </tr> </table>	In USA:	GMMI 1300 Concord Terrace, Suite 300 Sunrise, Florida 33323 USA e-mail: customerservice@gmmi.com Phone: 1.888.444.7773 (toll free)	Outside USA:	Aon Consulting AFS Claims Team Ronald Enderman Admiraliteitskade 62 Postbus 1005, 3000 BA Rotterdam The Netherlands +31.10.448.8238 afs@aon.nl		
In USA:	GMMI 1300 Concord Terrace, Suite 300 Sunrise, Florida 33323 USA e-mail: customerservice@gmmi.com Phone: 1.888.444.7773 (toll free)						
Outside USA:	Aon Consulting AFS Claims Team Ronald Enderman Admiraliteitskade 62 Postbus 1005, 3000 BA Rotterdam The Netherlands +31.10.448.8238 afs@aon.nl						
Medical Emergency Numbers (Refer to medical ID cards for details)	<table> <tr> <td>GMMI:</td> <td>In the USA: 1.888.444.7773 (toll-free) Outside USA: +1.954.370.6468 (call collect)</td> </tr> </table>	GMMI:	In the USA: 1.888.444.7773 (toll-free) Outside USA: +1.954.370.6468 (call collect)				
GMMI:	In the USA: 1.888.444.7773 (toll-free) Outside USA: +1.954.370.6468 (call collect)						

TABLE OF CONTENTS	PAGE
I. Introduction	5
II. What is secondary insurance?	5
III. Definitions	5
<i>Medical Expenses Paid under the Plan</i>	
<i>Eligible participants</i>	
<i>Covered losses</i>	
<i>Maximum limits paid</i>	
<i>Deductibles and co-payments</i>	
<i>Territory of coverage</i>	
<i>When coverage begins and ends</i>	
IV. Medical Expense Coverage	8
V. Medical ID Cards	8
VI. Medical Assistance Service	9
VII. Medical Evacuation, including air ambulance	9
VIII. Repatriation Expenses	10
IX. Exclusions to the Plan	10
<i>Routine vision and dental expenses</i>	
<i>Routine physical exams, inoculations or preventative care</i>	
<i>Pre-Existing conditions</i>	
<i>Full exclusions list</i>	
X. Filing Medical Claims	13
<i>For expenses incurred in the US</i>	
<i>For expenses incurred in countries other than the US</i>	
<i>In the event of a car accident</i>	15
Additional Benefits	
Coverage Summary	16
Accidental Death & Dismemberment	17
Emergency Dental	17
Reunion Benefits	18
Trip Interruption Benefits	18
“Tail” Medical Insurance	19
Permanent Disability	20
Bereavement and Trauma Counseling	20
General Exclusions to all Additional Benefits	21
Claims Submission for Additional Benefits	23

Please note that this pamphlet is provided as a brief summary of coverage provided under the AFS Medical Plan and is not an insurance policy. If there is any discrepancy between the insurance policy and the pamphlet, the insurance policy will govern.

Medical Expenses for Participants on AFS Programs

I. Introduction

AFS provides the Participant Medical Plan, an extensive secondary medical insurance, because health care costs and insurance vary so widely from country to country. The purpose of the plan is to make sure that prompt, suitable medical treatment is given to an AFS participant anywhere in the world, whenever needed. If a participant gets unexpectedly hurt or ill while on an AFS program, AFS seeks to ensure that his or her covered participant medical expenses will be paid.

The Participant Medical Plan is discussed in the Participation Agreement, which families sign as part of the student admissions process. The purpose of this pamphlet is to describe the medical expenses which are covered by the terms of the Participation Agreement as well as to describe those expenses that are not covered.

The Participant Medical Plan covers direct medical expenses. The insurance company is Starr Indemnity & Liability Company (Starr), Accident & Health Division.

AFS also provides additional travel insurance benefits in addition to the medical benefits in the Participant Medical Plan. These are called “Additional Benefits” and further assist participants who have been affected by illness or injury. The insurer for Additional Benefits is Axis Insurance Company. These benefits are described in the back of this pamphlet.

II. What is Secondary Insurance?

The concept of “primary” and “secondary” insurance is well established in travel medical insurance. The AFS Participant Medical Plan acts as a form of secondary coverage—it is ultimately responsible for medical expenses only if the expenses are not payable through a primary policy first, such as a national health plan or private insurance held by the natural family.

The process of “recovering expenses” helps AFS to control the cost of its travel medical plan. Whenever possible, AFS will seek to have any available primary insurance reimburse AFS for incurred medical claims. When no primary insurance exists the Participant Medical Plan acts as primary source of payment for medical expense. This makes it possible for the Participant Medical Plan to continue to pay for the expenses in the many cases in which participant primary insurance is not available, is not sufficient, or does not address the entire medical problem.

III. Definitions

What is Covered under the Plan

When we refer to the term “**coverage**” we mean the agreement made to pay for these kinds of expenses for eligible participants:

Medical Expenses
Medical Evacuation, including air ambulance
Repatriation Expenses

Each of these types of coverage is explained in a section in this pamphlet.

An **eligible participant** is an approved participant of AFS Intercultural Programs.

A “**covered loss**” is an accident or illness that is not excluded by the Participant Medical Plan. While the Participant Medical Plan pays for a broad array of losses it does not cover every kind of loss. There is a list of exclusions, or medical expenses that are not covered in Section IX.

AFS also provides “Additional Benefits” to participants. This package of benefits also responds to covered accidents or illness, but covers more than the basic medical expenses addressed by the Medical Plan:

Accidental Death and Dismemberment
Dental benefit for the alleviation of pain
Reunion benefit
Trip Interruption benefit
Permanent Total Disability benefit
“Tail Medical” benefit,
Bereavement and trauma counseling benefit

The terms and conditions for these benefits are different than coverage under the Participant Medical Plan, so the Additional Benefits are described separately in the last section of this pamphlet.

Limits of Coverage for an Accident or Illness

As described in the Participation Agreement, the Participant Medical Plan provides a maximum limit of coverage to participants for the cost of medical expenses of up to USD \$1,000,000 per covered loss while they are on an AFS program.

AFS does not provide coverage beyond USD \$1,000,000 for any single covered loss for medical expenses. If a participant were to suffer more than one accident or illness, a new medical expense coverage limit would apply to each loss.

In addition, the Participant Medical Plan provides up to a maximum of \$1,000,000 for the cost of emergency medical evacuation.

There is also a limit of \$100,000 provided for Repatriation of Remains.

Deductibles and Co-payments

Participants are not asked to pay any deductibles or co-payments under this program.

Territory of Coverage

The Participant Medical Plan operates worldwide.

It does not respond to losses incurred in the home country of the participant. Note that there are special arrangements for coverage when the participant’s AFS program orientation takes place in the home country immediately before departure.

When Coverage Begins and Ends

Coverage begins as soon as the participant reaches the international departure site for embarking on the AFS program, such as an airport or a pre-departure orientation.

When a participant assembles with their AFS group for orientation while still in his or her own country in the forty-eight hours or less before international departure, this is called the pre-departure period. During that time he or she is covered under the Medical Plan for medical expenses caused by **accidents**.

Emergency evacuation and medical assistance services can respond during that time whether there is a covered accident or illness. However, insurance that pays for the medical expenses of illness goes into effect only when the participant boards the plane or other carrier for the international journey to the host country.

This means that if the participant experiences an illness such as appendicitis or influenza during the pre-departure period, medical assistance and medical evacuation services can respond, but their family's insurance coverage is expected to address the costs of the illness.

After the participant departs for the international journey, and as long as they continue to participate in the AFS program, they are eligible for full coverage under the participant medical plan.

Participation in the AFS program means carrying out the normal activities required of an AFS participant. Participants are required to attend school or participate in their community service project or other structured activities listed in the program description on a full-time basis. Other required activities include, but are not limited to, active participation in the life of the host family, attendance at AFS local and regional events, and engagement in typical extra-curricular and social activities. The final determination on whether the participant is able to remain on the program rests with AFS.

Coverage ends on the date of departure from the AFS Program or upon the return to the home country, whichever comes first.

Once the participant has left the AFS program or returned home, the Participant Medical plan ends and his or her medical expenses become the responsibility of the natural family, even if the accident, injury or illness causing them happened during the program.

For this reason natural families should make sure before the departure on an AFS program that other insurance or medical care is available in the home country should their child return requiring medical assistance. It may not be possible to obtain coverage once the participant is already sick or injured. For this reason, AFS strongly advises that natural families maintain insurance for their child while he or she is on an AFS program.

The Additional Benefits program offers a benefit called "Tail Medical" that can help to address limited expenses arising from accidents or endemic disease that occurred on the AFS program but continue to produce medical expenses after the participant has returned home. See the last section of this pamphlet for an explanation of this benefit.

IV. Medical Expense Coverage

Medical Expense refers to expenses incurred for appropriate medical care by an eligible participant while they are on an AFS program. The Participant Medical Plan pays only for the medical expenses of covered losses, which are accidents or illnesses not excluded by the Plan.

As is typical for medical expenses, the Plan pays charges at “reasonable and customary” rates commonly used by physicians in the area where the care is furnished.

Covered medical expenses under the Participant Medical Plan are:

1. Charges for hospital confinement and use of operating rooms; hospital or ambulatory medical-surgical center services
2. Charges made for diagnosis, treatment and surgery by a Physician, surgeon, graduate nurse or osteopath. A physician means a licensed practitioner of medical services acting within the scope of their license, not including a family or household member.
3. Charges made for the cost and administration of anesthetics;
4. Charges for x-ray examinations, treatments and laboratory tests
5. Charges for physiotherapy, if recommended by a physician for the treatment of a specific disablement and administered by a licensed physiotherapist;
6. Chiropractic services.
7. Drugs, medicines, prosthetics and therapeutic services and supplies obtained upon a written prescription by a physician or surgeon.
8. Ambulance service

The Additional Benefits program offers specific benefits that can apply as well to cases of assault or to coma arising from injury. There is also a benefit that can be used for counseling about trauma that results from a covered accident. See the section on Additional Benefits in the back of this pamphlet.

Refer to the Exclusions section IX of this pamphlet for a listing of expenses which are not covered under the Participant Medical Plan.

It is the responsibility of the natural family to provide for the coverage of those medical expenses of the participant which are excluded under the Participant Medical Plan. If AFS pays for these expenses upfront in order to assist the participant at the time of illness or injury, natural parents will be required to reimburse the Participant Medical Plan.

V. Medical Identification Cards

AFS provides participants with a medical ID card which they can use to certify that they have medical expense coverage. Each card lists the 24-hour telephone number which a doctor or hospital can call to confirm coverage for an eligible participant when the national hosting office is closed or when a true medical emergency exists.

VI. Medical Assistance Service

In order to fulfill its responsibilities to participants, AFS works with GMMI, which provides medical assistance to travelers. GMMI helps AFS to *obtain* or *qualify* medical care around the world and also to arrange for medical evacuation, when needed.

Obtaining medical care means finding personnel and facilities which are appropriate for managing a participant's medical condition while they are in their host country. It also means getting medical evaluations, or providing participants with medicine while they are on the AFS program.

Qualifying medical care means determining that the facility in the host country where a participant may already be hospitalized is appropriate for their care. It can also mean getting a second opinion from a local doctor or from a doctor employed by the assistance network.

GMMI is both a claims administrator and the medical assistance provider for AFS. GMMI has access to medical expertise and resources worldwide on a 24-hour basis. They complement the existing network of AFS Partners and volunteers around the world when there is a medical problem. Medical assistance allows AFS International as well as the AFS Hosting Partner and Sending Partner to confer with medical specialists in the time of an emergency. They can also jointly get assessments on the case and keep in touch on its developments.

In the event that a participant is hospitalized for more than 24 consecutive hours and at the recommendation of the doctor, the Additional Benefits program provides a Reunion Benefit that can permit a family member to travel to the participant. See the description of this benefit in the last section of this pamphlet.

If another kind of medical care or facility is recommended for the participant, the assistance network will arrange for the participant's transfer within the host country, or to a facility in the participant's home country.

VII. Medical Evacuation

Medical Evacuation refers to the expenses of transporting a seriously ill participant and sometimes a chaperone required by medical order. It usually results in a return to the participant's home country. This means the end of the participant's AFS program stay and the termination of medical coverage once the participant has been taken to their home or the required medical facility.

In the event that a participant who has left the program because of a medical evacuation or medical release is permitted by AFS to rejoin the program, return travel costs are not covered under the Participant Medical Plan. These costs are the responsibility of the participant's family.

Sometimes a participant may need to be transported to another location in the host country to receive suitable medical care while they continue on the AFS program. The Participant Medical Plan will pay for medical costs occurring after this evacuation only if the participant can stay actively involved in AFS program activities.

In very unusual cases, doctors may suggest transfer to a medical care facility that is neither in the home country nor in the host country. AFS defines this to be a termination of the participant's

program stay. In this case, the Participant Medical Plan will cover the cost of the medical evacuation but medical coverage will terminate after the participant's arrival at the medical facility and medical expenses will revert to the natural parents.

The Additional Benefits program offers a Trip Interruption benefit that can be useful when the ill or injured participant has already been medically evacuated to a medical facility and needs to continue home from that place. See more about the Trip Interruption benefit in Additional Benefits section in the back of this pamphlet.

The Participant Medical Plan will address the arrangements and expenses of a covered medical evacuation up to a limit of \$1,000,000 when a doctor gives written orders that a participant requires one. These arrangements must be made through GMMI. They can range from an early return on a commercial airliner to a specially equipped jet with medical facilities and personnel. Medical evacuation does not cover the cost of travel for any other persons or for any other reasons.

If a participant needs to travel back home because of the medical condition of a family member, a separate benefit will provide coverage for these expenses. This is the Trip Interruption Benefit in the Additional Benefits program and is described in the back of this pamphlet.

VIII. Repatriation Expenses

Please note that **Repatriation Expense** does not refer to medical evacuation or any regular travel expenses. It refers to the special travel arrangements that must be made when someone covered by the Plan has died. In that event, AFS will make all necessary arrangements with GMMI. The Participant Medical Plan pays for repatriation expenses up to a limit of \$100,000 when they arise from a covered loss.

IX. Exclusions to the Participant Medical Plan

Not every medical expense is the responsibility of the Participant Medical Plan. Some kinds of expenses, such as those that participants can **expect, elect, or control** are not intended to be covered by the Plan.

Other types of excluded expenses are those not considered **medically necessary**. The Participant Medical Plan is designed only to cover the expenses of the unexpected medical services and items which a doctor says are needed to restore a participant's health.

Finally, some types of expenses can't be covered because they can't be adequately evaluated, like the risk of **war in the home country of the participant, or in the US**.

However, the exclusion for loss resulting from war or act of war, whether declared or not, does not apply to loss resulting from terrorism (including any act of terrorism) or nuclear war.

pant Medical Plan is limited to dental treatment needed as a result of an accident, as recommended by a doctor. This includes coverage for surgical extraction of wisdom teeth when it is required to prevent the spread of infection.

The Additional Benefits program offers a limited Dental Benefit intended for the alleviation of pain. See the description in the back of this pamphlet.

Expenses for Routine Physical Exams or Preventative Care

The Participant Medical Plan does not pay for **routine physicals, inoculations, vaccinations, or examinations**, even if required by schools. As an example, schools often require sports physical examinations prior to allowing participants to engage in school sports. Participants and/or natural parents are expected to pay for these expenses directly. If the host family or AFS should pay for these expenses, the claims administrator will seek reimbursement from the natural family.

What is a Pre-Existing Condition?

In addition, as noted in the Participation Agreement, the Participant Medical Plan does not pay for medical expenses that come from pre-existing conditions. A **pre-existing condition** is one for which treatment has been sought or provided in the eighteen-month period prior to the participant's arrival at the international departure site.

*There is a special consideration for conditions where the use of prescription drugs or medicines is well controlled. The exclusion includes any conditions that require taking prescribed drugs or medicines, **unless** the condition for which the prescribed drug or medicine is taken remains controlled for a 45-day period before the participant's arrival without any change in the required prescription.*

This means that if the 45-day period of control is adequately met, then some medical conditions may not be subject to the pre-existing conditions exclusion. An example is a person with diabetes whose prescription for insulin has not changed in the 45 days before departure on the AFS program. Emergency care for this person could be covered under the medical plan without the diabetes being considered a pre-existing condition.

To clarify, this refers specifically to coverage for a medical emergency that may arise that is related to or caused by the chronic illness. In our example, it could be a participant with controlled diabetes who experiences an unexpected complication from that illness while overseas.

It does not mean that this participant is covered under the medical plan for the expected expenses of caring for their chronic illness during the AFS program. The cost of insulin every day for the regular care of someone with diabetes, for example, would be an expected expense and would not be covered.

As the Medical Pamphlet states in the section above, travel medical insurance typically excludes expenses or care that are routine or can be anticipated.

When the Participant Medical Plan pays for medical expenses which are determined to have been a result of a pre-existing condition, the administrator will require reimbursement by the natural family. If a participant has a condition which qualifies as pre-existing or produces routine or expected expenses, the natural family should make arrangements to pay for the expenses relating to this condition should they arise during the course of the AFS program. If there is an insurance

policy in effect which covers the condition, the natural family should keep the coverage in force during the course of the AFS program.

Summary of expenses excluded because they are to be expected or are elective

- Routine vision care
- Routine dental care
- Routine physical exams
- School physical exams
- Inoculations
- Vaccinations
- Pre-existing conditions
- Birth control treatment
- Medicine and checkups for regular control of chronic conditions

Listing of Exclusions to the Participant Medical Plan

- Services, supplies or treatment not certified as necessary and reasonable by a physician
- Medical expenses incurred in the home country of the participant or of participants who have left the program for any reason
- Dental care, except as the result of injury to sound natural teeth caused by an accident.
- Routine vision care, including eyeglasses, eye refraction, and contact lenses.
- Non-emergency treatment, including general physical examinations and sports physicals
- Inoculations or immunizations.
- Pre-existing conditions which were diagnosed or treated within eighteen months prior to the participant's arrival at the international departure site, including any conditions that require taking prescribed drugs or medicines, unless the condition for which the prescribed drug or medicine is taken remains controlled for a 45-day period before the participant's arrival without any change in the required prescription.
- Cosmetic surgery except as the result of an accident.
- Newborn or child care
- Suicide or attempted suicide
- Service in the military or any military training exercise
- Expenses which are payable by any other insurance or governmental health program
- Elective abortion.
- Hernia unless resulting from accidental injury occurring during the AFS program
- Accidental injury or sickness when traveling against the advice of a physician
- Delayed return for other than covered reasons
- Expenses that are non-medical in nature
- Expenses arising from war that occurs in the United States or the home country of the participant.
- Piloting or acting as crew in an aircraft
- injury sustained while participating in professional athletics or semi-professional sports

X. Filing Medical Claims for Medical Plan Expenses

Medical Expense claims are processed in two ways, according to the location in which they are produced. They should be filed within one year of first incurring the medical expense.

Claims incurred in the US

When a participant incurs a medical expense in the US, please ask the doctor or hospital to send the original bill with their claim form directly to GMMI, the Third Party Administrator for Starr claims in the US.

That is:

GMMI (Global Medical Management Inc.)
1300 Concord Terrace, Suite 300
Sunrise, Florida 33323 USA

e-mail: customerservice@gmmi.com

If the medical expense is paid by the participant or the host family, they can claim reimbursement from Starr by submitting the bill to GMMI. In this case, it is important that they use the claim form provided by AFS. Care should be taken to fill out the entire AFS claim form detailing the nature of the treatment required.

Balance Billing

The claims administrator, GMMI, negotiates with medical providers to reduce their costs even after they have provided the medical service. Medical providers often agree to forgo part of their fee, but sometimes they may still send the part of the bill that was not paid to the natural family. This practice is called “balance billing”. If you receive a bill for all or part of a medical expense that you thought was covered under the Participant Medical Plan, let GMMI know. Send them an email (customerservice@gmmi.com) with the details of the claim and describe the bill you received.

GMMI makes it possible for AFS families to view the medical bills that GMMI has received. You can also see the bills that have been processed for payment to the medical providers.

If you receive a “balance bill” or a statement by mail, you can log on to the GMMI web site at: www.gmmi.com. Press the “Insured Patients” button located in the upper right hand corner of the screen. Follow the directions by entering the Policy ID, First Name, Last Name and Date of Birth before pressing “View Patient Info”. (*The Policy ID number is found on both ID Cards provided to the participant by AFS USA and begins with the 3 letter country code of the participant’s home country: e.g. CRC for Costa Rica, GER for German, ITA for Italy, JPN for Japan, THA for Thailand, etc.*)

On the next page you will be able to view a listing of all the bills that have been received by GMMI. The first column lists the Internal Tracking Number at GMMI for a specific bill. The second column lists the medical provider’s name. The third column lists the treatment date. The fourth column lists the total charges billed. The fifth column lists the payment date (which is printed in green if it

has been already paid or printed in red if payment is pending or has been denied), and the last column lists the date the bill was processed

If the statement you have received is listed online with GMMI for the same amount you do not have to do anything further.

If the statement you have received is not listed online with GMMI, please first contact the provider and inform them of the insurance information and GMMI's billing address so that they can send the proper claim form to GMMI for handling. Then please e-mail or fax a copy of the statement to GMMI at: customerservice@gmmi.com or via fax number 1.954.370.8130.

If you have any questions or are not able to access your information online, please call GMMI at 1.954.370.6468 or 1.888.444.7773

Calling for information about medical expenses in the US

Doctors, host families or participants can talk to GMMI about claims or coverage by calling 1.888.444.7773. Their office hours are 9 a.m. to 4:30 p.m. Monday through Friday.

Questions that arise about medical emergencies in the US after office hours should be directed to AFS-USA at 1.212.299.9000.

Claims incurred in countries other than the US

The national office of the hosting partner determines how claims will be handled in that country. Participants and host families should contact the national office for information on how to file medical claims.

Starr uses a Third Party Claims Administrator in Europe, which is Aon Consulting, Admiraliteitskade 62, Rotterdam, Netherlands. They are also available during normal working hours to answer questions on coverage by calling +31.10.448.8238. E-mail: afs@aon.nl

In addition, Aon Consulting helps to coordinate medical insurance available to European Union participants who are traveling in countries with EC insurance arrangements. Please contact Aon as soon as medical care is required for these participants so that they can arrange for the claim to be properly paid through EU channels. Often these arrangements must be made before medical care is sought in order to be properly covered.

AON is the administrator for any death or dismemberment claims occurring anywhere in the world, and also for the Additional Benefits, which are described in the back of this pamphlet.

Calls about claims or coverage after hours may be directed to GMMI at the telephone numbers indicated on the Highlights page of this pamphlet.

In the event of a car accident

If a participant has been injured in a car accident, it is important that an **accident report** accompany the claim information. This report is usually obtained from the police.

The accident report should show the names, addresses and relevant insurance information of all drivers involved in the accident.

Please note that when medical expenses are incurred by participants as the result of an automobile accident, responsibility for the expenses is often governed by local law.

In many countries, automobile insurance is mandatory, and the Participant Medical Plan will look to that coverage first for the payment of claims. This means that the person(s) who owns the car(s) involved in the accident will be asked by the claims administrator for their insurance information.

In the US, expenses are the responsibility of:

- the owner of the vehicle in which the participant was a passenger, if the accident happened in a state with no-fault laws
- the auto insurance of the driver at fault, if the accident happened in a state without no-fault laws.

1. Additional Benefits Coverage Summary

AFS provides a package of additional travel-related benefits for AFS participants. This insurance is provided by Axis Insurance Company (Axis), and is in effect for all participants on AFS programs.

This program offers seven kinds of benefits that can be helpful with illness or injury that happens during travel, but that are not covered under the Participant Medical Plan.

1. AD & D	\$10,000	Benefit paid in event of death caused by accident. Lesser benefits paid for other kinds of losses, such as loss of limb or faculties. Coma and paralysis benefit also provided.
2. Emergency Dental	Up to \$500	For dental treatment for the alleviation of pain
3. Emergency Reunion	Up to \$5,000	Airfare and/or lodging for immediate family member to visit participant hospitalized for at least 24 consecutive hours and at the recommendation of the attending physician.
4. Trip Interruption Benefit	Up to \$5,000	Airfare for participant to return home due to life-threatening illness, injury, or death of immediate family member.
5. “Tail” Medical	Up to \$100,000	Covers medical expenses incurred up to one year after return to home country as a result of an accident (but not illness, other than endemic disease) incurred while on the AFS program.
6. Permanent Disability	Up to \$100,000	Benefit for permanent and total disability arising from an accident (not illness) incurred while on an AFS program.
7. Bereavement and Trauma Counseling	Up to 10 sessions at maximum of \$150 per session.	Available to participant and/or family members, as a result of a covered accident suffered by participant.

Additional Benefits are provided in addition to coverage provided under the Participant Medical Plan. The terms and conditions of coverage for these benefits are different from the terms and condition of the coverage for The Medical Plan, which covers medical expenses, medical evacuation and repatriation. No deductibles or co-pays are payable by the participant.

Additional Benefits provide “secondary” coverage and are not payable if there is primary insurance available either through private or national health insurance.

All seven Additional Benefits are subject to the exclusions listed at the end of this pamphlet. Some exclusions apply specifically to certain benefits.

A more detailed description of the seven benefits is explained on the following pages.

1. Accidental Death and Dismemberment (AD&D)

In the event of a participant's death, the Participant Medical Plan will provide a benefit of \$10,000 in addition to the limit provided for covered medical expenses. Please note that the Accidental Death coverage is payable only as a result of a loss occurring within 365 days of a covered accident. No benefit is payable from losses caused by illness.

In the event of a loss of limbs, eyes, hearing or speech, or a combination of these losses, the Participant Medical Plan will provide a benefit of up to \$10,000, depending on the exact nature of the loss and based on the schedule of payments as stipulated in the insurance policy. Please contact AFS if more details are needed about these benefits.

Paralysis: The AD&D benefit will pay 100% of the AD&D benefit in the event of complete and irreversible quadriplegia resulting from a covered loss from injury. It will pay 75% of the benefit in the event of paraplegia (complete and irreversible paralysis of lower limbs) or hemiplegia (complete and irreversible paralysis of one side) or 25% for uniplegia, which applies to one limb. If more than one kind of AD & D benefit, or both a disability and an AD&D benefit are payable arising from the same accident, only one benefit will apply, which will be the larger one.

Felonious Assault: There is a benefit payable of \$10,000 for an AD&D loss that occurs as a result of a violent crime or felonious assault. There must be a police report filed that shows an intentional assault. The crime must be classified as a felony in the location where the assault occurred, such as an actual or attempted robbery or holdup. Coverage does not extend to assault committed by the participant, a family member, or member of the same household.

Home Alteration and Vehicle Modification: There is a benefit payable of up to \$10,000 when the insured suffers a covered loss, other than loss of life, which results directly from a covered accident and requires adaptive devices or adaptations to residence or vehicle in order to maintain an independent lifestyle. This requirement must occur within one year of the date of the covered accident, and the insured must not have needed these adaptations before. Expenses must be directly attributable to alterations that are strictly necessary.

Note that the AD&D benefit does not cover any loss resulting from sickness or disease. This includes bodily or mental infirmity, bacterial or viral infection or medical or surgical treatment, except for bacterial infection resulting from an accidental external cut or wound or accidental ingestion of contaminated food.

2. Emergency Dental:

This provides coverage up to \$500 for the immediate alleviation of pain. Coverage applies for 30 days after the covered sickness or accident occurs. Expenses can be paid for up to 26 weeks from the date of the sickness or accident.

Alleviation of pain and infection to teeth and alleviation of pain and infection to gums is covered. This includes treatment of abscesses and impacted wisdom teeth. Removal of impacted wisdom teeth is covered under this benefit unless it is required to prevent the spread of infection, in which case the procedure is addressed under the Medical Plan.

Most dental restoration service, such as the fixing of fillings, crowns, or bridges is not covered, unless the procedure must be done for the direct alleviation of pain. Routine restorations and amalgams are not covered.

Services, supplies, or treatment, including any period of hospital confinement that are not recommended, approved, and certified as medically necessary are not covered. Treatment by a family member is not covered, nor expenses which would not be payable in the absence of this insurance.

Routine dental care and treatment is not covered. Damage to or loss of dental braces is not covered.

Accidental injury to sound, natural teeth is covered under the Participant Medical Plan to policy limits, as long as the expenses arise as a direct result of a covered injury.

See the full listing of exclusions that apply to this benefit in the back of this pamphlet.

3. Reunion Benefit

This provides coverage up to \$5,000 for economy travel and/or lodging for an immediate family member to visit a participant who has been hospitalized for more than 24 consecutive hours due to a covered injury or sickness, and where the attending doctor believes it would be beneficial to have the family member at the participant's side.

In the case of grave injury or sickness, where the participant's life is in danger, the benefit can be extended to accommodate two family members. This is subject to the approval of the administrator and is subject to the benefit maximum of \$5,000.

“Immediate Family Member” means a person who is related to the Participant in any of the following ways: spouse, brother-in-law, sister-in-law, son-in-law, daughter-in-law, mother-in-law, father-in-law, parent (includes stepparent), brother or sister (includes stepbrother or step-sister) or child (includes legally adopted child or stepchild), grandchild and grandparent, including step-grandparent.

All travel arrangements must be made through the AFS Partner and approved by the administrator, AON, in order to be covered.

4. Trip Interruption Benefit

This benefit provides reimbursement of up to \$5,000 for an economy air and/or ground transportation ticket (such as train or bus). This applies if the participant must return because an immediate family member has died or is experiencing a life-threatening illness or injury, as determined by a doctor in writing. The illness or injury must be so disabling as to reasonably cause the trip to be interrupted.

The benefit also provides for economy transportation to return the participant to the AFS program as determined by AFS. Both the travel home and the return cannot exceed the limit of \$5,000.

“Immediate Family Member” means a person who is related to the Participant in any of the following ways: spouse, brother-in-law, sister-in-law, son-in-law, daughter-in-law, mother-in-law, father-in-law, parent (includes stepparent), brother or sister (includes stepbrother or step-sister) or child (includes legally adopted child or stepchild), grandchild and grandparent, including step-grandparent.

This benefit may also be used when the participant is ill or injured, has been medically evacuated to a medical facility, and needs to continue the journey home from that place.

All travel arrangements must be made through the AFS Partner and approved by the administrator, AON, in order to be covered. Any existing tickets must be used first.

5. “Tail” Medical Insurance:

This provides coverage for eligible medical expenses up to \$100,000. It applies to expenses incurred up to one year after a participant returns to the home country as a result of injuries sustained in a covered accident or an endemic disease contracted while on an AFS program.

Treatment must be for the recurrence or continuation of treatment for an injury or endemic illness that originated on the AFS program. For example, if a participant broke an arm while on an AFS program and obtains surgery or treatment recommended by a doctor upon return home, these expenses could be covered under this benefit.

Tail Medical expenses arising as a result of illness while on an AFS program are not covered, unless caused by endemic disease. An endemic disease is one belonging exclusively or confined to a particular place or people living in the locale that the participant was visiting, such as malaria. The first incurred expenses must happen within 90 days of the date of the covered sickness. All related conditions and recurrent symptoms of the same or similar condition will be considered one covered sickness.

Expenses covered under the Tail Medical benefit are:

- Hospital semi-private room and board or use of an ambulatory medical center
- Services of a physician or registered nurse;
- Anesthetics and administration
- Laboratory tests and radiological services
- Blood products and transfusions
- Oxygen and its administration
- Rental of durable medical equipment
- Artificial limbs or other prosthetic appliances (but not replacement of these items)
- Casts, splints, trusses, crutches and braces (but not replacement of these items, or dental braces)
- Physiotherapy, if recommended by a physician for the treatment of a specific disablement and administered by a licensed physiotherapist;
- Drugs and medicines that can only be obtained upon a written prescription of a physician or surgeon.

In some cases the coverage offered under Additional Benefits is not as broad as that provided under the Participant Medical Plan. For example, expenses from an injury that was caused by intoxication by alcohol would be covered under the Participant Medical Plan. These expenses would not be covered under the Tail Medical Benefit.

Coverage applies to losses arising from “activities while participating in an AFS sponsored program”. Any other insurance coverage available, such as national health or family insurance in effect in the home country, would be expected to respond to the expenses first.

The Tail Medical benefit responds only to sickness that arises from endemic illness. It does not respond to other disease or infection other than bacterial infection arising from a cut or a wound, or accidental ingestion of contaminated food.

There are some exclusions for sports, including skydiving, scuba diving (unless certified), piloting an aircraft, and racing. Mountain climbing is excluded, but mountain hiking is permitted. Use of motorcycles is excluded, but use of mopeds and scooters is permitted.

Expenses arising from cosmetic surgery are not covered, except for reconstructive surgery needed as a result of an injury. Suicide, attempted suicide, or self-inflicted injury is not covered.

Tail medical coverage does not respond to injuries that are incurred while the participant is legally intoxicated, or under the influence of any drug except under the advice and consent of a doctor.

See page 21 of this pamphlet for more clarification about exclusions that apply to the Tail Medical benefit.

6. Permanent Disability Insurance:

This provides a benefit of up to \$100,000 as a result of permanent and total disability due to an accident that occurs while on the AFS program. No benefits for disability due to an illness are payable.

Permanent total disability means that, because of an injury from a covered accident that happens on the AFS program, the participant cannot carry out **any** of the expected activities of daily living without assistance or supervision, and is expected to remain so disabled, as certified by a doctor, for the rest of their life. There is no coverage for disability that is permanent but not total, or for disability that is total but not permanent.

Losses attributable to mental or nervous conditions are not covered. The disability benefit is payable one year from the date of the accident that caused the loss.

Coma. There is a benefit payable of \$10,000 if the insured becomes comatose within 31 days of a covered accident and remains in a coma for 31 days. Coma arising from illness is not covered. 1% of the benefit is payable monthly for 11 months and then as a lump sum after 12 months

See page 21 of this pamphlet for more exclusions that apply to the Disability benefit.

7. Bereavement and Trauma Counseling Benefit

This benefit covers a maximum of ten sessions at a maximum of \$150 per session. The sessions may be for the participant and/or one or more of his immediate family members, as a result of a covered accident to the participant that caused the loss. Illness is not a covered cause of loss. The counseling must be provided under the care, supervision or order of a physician, and is covered only if there would have been a charge for the service had this benefit not existed.

The expenses must be incurred within one year from the date of the covered accident causing the loss. This benefit can be used in conjunction with the Tail Medical benefit.

“Immediate Family Member” means a person who is related to the Participant in any of the following ways: spouse, brother-in-law, sister-in-law, son-in-law, daughter-in-law, mother-in-law, father-in-law, parent (includes stepparent), brother or sister (includes stepbrother or step-sister) or child (includes legally adopted child or stepchild), grandchild and grandparent, including step-grandparent.

GENERAL EXCLUSIONS TO ALL “ADDITIONAL BENEFITS”; AD&D, Dental, Reunion, Trip Interruption, Tail Medical, Permanent Total Disability, and Bereavement & Trauma Counseling.

These exclusions apply in addition to those stipulated in the descriptions of the seven Additional Benefits.

Note that these exclusions are separate and distinct from those that apply to the Medical Plan. Those are described in a separate section in this pamphlet.

This insurance does not cover any event which either in origin or extent, directly or indirectly, proximately or remotely is to be attributed to or is a consequence of:

Routine physical, vision or dental care

Travel incurred for the purpose of seeking medical care

Medical expense for which there would not be charges without this insurance

Professional athletics

Motorcycle driving

Scuba diving involving underwater apparatus, unless recognized certification obtained

Mountain climbing

Sky diving

Professional or amateur racing

Routine nursery or child care

Suicide, or attempted suicide while sane or attempted self-destruction while insane

Intentionally self-inflicted injury (this exclusion does not apply to the AD&D benefits)

Injury that occurs while the covered person is legally intoxicated or under the influence of any drug unless administered under the advice and consent of a doctor (this exclusion does not apply to the AD & D benefits)

Commission of, or attempt to commit, a felony

Piloting or serving as a crew member in any aircraft

Military service

Sickness or disease except for bacterial infection arising from external cut or wound or accidental ingestion of contaminated food (this exclusion does not apply to coverage for endemic disease provided under the tail medical benefit)

Treatment provided by a person employed or retained by AFS or by an immediate family or household member

Expenses covered under Workers' Compensation laws or other forms of insurance

Mental or nervous illness or rest cures (This exclusion applies to Tail Medical benefit only)

Cosmetic surgery except for reconstructive surgery required as a result of an accident. (This exclusion applies to Tail Medical and Dental benefits only)

Eyeglasses, contact lenses, dental braces, hearing aids, (This exclusion applies to Tail Medical benefit only)

Conditions that are not caused by a covered accident (or endemic disease, for Tail Medical)

Procedures that are not considered to be medically necessary, or non-medical in nature

Expenses that would not be payable in the absence of this policy

War or any act of war, including terrorism, is covered except in the following countries: the United States, the Insured's Home Country, and the countries of Afghanistan, Iraq and Iran.

For a full description of the all terms and conditions governing these additional benefits, please refer to the Policy Wording for details. This is available from the local AFS national office.

Please note that this pamphlet is provided as a brief summary of coverage provided under the AFS Medical Plan and is not an insurance policy. If there is any discrepancy between the insurance policy and the pamphlet, the insurance policy will govern.

Claims Submission for the Additional Benefits program:

Claims should be submitted directly to Aon in the Netherlands. AON is the claims administrator for Axis, the insurance company. Please note that expenses for the Additional Benefits program should not be sent to GMMI, as they are the claims administrators for the Medical Plan only, not for these benefits.

Reimbursement payment for Additional Benefit claims are made by the insurer in US\$ only. AFS bears no responsibility for banking or conversion fees to local currency.

Original receipts and a description of the incident must accompany the claim. In some cases, a doctor's opinion or letter may be required to substantiate the claim or further treatment. Claims must be submitted to AON within 90 days after the date of the incident to:

**Aon Consulting
AFS Claims Team
Ronald Enderman
Admiraliteitskade 62, Rotterdam
Postbus 1005, 3000 BA Rotterdam, Netherlands**

email: **afs@aon.nl**
telephone: **+31.10.448.82.38**
fax: **+31.10.448.87.24**

Please note that claims submitted later than 90 days after the date of the occurrence may not be payable.

REISEGODSFORSIKRING

Denne forsikring er tegnet hos forsikringsselskapet *Generali Versicherung* (via Global Secutive).

Reisegodsforsikringen dekker tap av eiendeler på reisen til/fra vertslandet, på reiser under AFS-programmet, samt all ferdsel utenfor vertsfamiliens hjem. Dette gjelder personlige eiendeler som f.eks. klær.

Det er dekning for inntil EUR 1.500,- med en egenandel på EUR 100,-.

MERK: Du er selv ansvarlig for å sende inn eventuelle krav til forsikringen. Om du selv mister reisegods, er erstatning begrenset til 10 % av gjenstandens verdi.

For mer informasjon, se vedlegg 3 og 4.

Viktige merknader:

- Tap og forsinkelser av innsjekket bagasje under flyreiser skal fortrinnsvis dekkes av flyselskapet. Sjekk derfor alltid flyselskapet regler for kompensasjon før det sendes inn krav til reiseforsikringen.
- Tap av eiendeler i vertsfamiliens hjem dekkes ikke av bagasjeforsikringen, men vi har tegnet enn innboforsikring hos If forsikring som gjelder i slike saker.
- Vi gjør oppmerksom på at forsikringen blant annet ikke dekker kontanter, billetter, dokumenter, mobiltelefon eller Laptop og datautstyr.

NB!

Det er viktig skademelding sendes til **Global Secutive** så raskt som mulig – innen én uke. Det er mulig å sende inn kravet etter fristen, men man må da begrunne forsinkelsen

INNSENDING AV KRAV

For å sende inn krav til forsikringen, må du først opprette en brukerkonto

- Gå inn på følgende webside: <http://www.esecutive.com/MyInsurance/>
- Skriv inn e-postadressen din i feltet.
- Velg «No, this is my first time here and I have not yet created a MyInsurance account».
- "Certificate / Policy #" -feltet må fylles inn helt korrekt med følgende nummer:
755-FKH-11.920.717-1M, 755-FKTR-11.842.788
- Fyll inn etternavn i "Last Name"-feltet, alle for- og mellomnavn (slik de er oppgitt i passet) i "First Name"-feltet. Fyll også inn fødselsdato.

Legg inn forsikringskravet.

Forsikringskravet bør også sendes inn per e-post til: general-claims@secutive.com

Husk å melde stjålet reisegods til politiet og legg ved kopi av politirapporten (fortrinnsvis på engelsk).

Forholdet kan meldes til politiet i Norge hvis tapet av bagasje inntreffer på slutten av AFS-programmet og anmeldelse av forholdet i vertslandet ikke lar seg gjennomføre. Dette gjelder også for tap av bagasje under hjemreisen.

AFS Participant Voluntary Benefit Program
Baggage Insurance
Frequently Asked Questions

1. What limit is available under the baggage insurance?

You can buy a limit of EUR 1,500 with a deductible of EUR 100.

2. What does the insurance cover?

It covers the bags and personal property of the participant who buys the insurance. It covers items taken in travel to and from the AFS program and held during the program overseas. This includes items for personal travel requirements, such as clothing or items carried on the body.

3. Are my bags covered while I am on the airplane?

Yes, the insurance covers items transported by common carrier, such as an airline or bus company.

4. Is there any coverage if my bags are lost by the airline?

There is up to EUR 150 available for replacement purchases if the luggage does not reach the destination on the same day you do.

5. Does the insurance cover items I obtain while I am on the AFS program?

Yes, although these are subject to a maximum limit of EUR 150.

6. Are my camera, music system, and jewelry covered?

Yes, but there is a limit of EUR 750 for valuable items. These include photographic and video equipment and portable video systems and their accessories, as well as furs, jewelry and objects made of precious metal.

You have to satisfy certain security conditions in order for your valuable items to be covered. This means that they must be handled properly, carried securely in personal safekeeping, or handed over to the hotel for safekeeping. During transit they must also be kept in a properly locked room of a building, passenger ship or guarded check room, and transported in a properly sealed container whose contents are not visible.

Note that only the value of the materials for films, image media, sound media and data media will be replaced. The cost of restoring sound, image and data will not be replaced.

7. If I lost my money, my travel ticket and my passport, would those be covered?

Money and travel tickets are not covered, and neither are securities, certificates or documents. However, the insurance will cover official charges for the replacement of identification documents such as passports.

8. Are any other items not insured?

The policy does not cover contact lenses, objects of predominantly artistic or sentimental value, or prostheses of any kind. It does not cover land, air and water vehicles, including their accessories. It does not cover bicycles, hang-gliding and windsurfing equipment.

9. Is my sports equipment insured?

Yes, most sports equipment, including collapsible boats, folding canoes and inflatables and their accessories, are covered, but only when they are not being put to their intended use. In other words, your equipment is not covered while you are playing sports with it. Outboard motors are never covered. Note that loss that happens while camping is not covered.

10. Does the insurance cover loss, damage and theft of the baggage?

While you are in transit, coverage applies if the objects are lost, destroyed or damaged while in the baggage or safekeeping room of a transport company, a hotel or other form of lodging, with a porter, or in a baggage room or check room. Carry-on items that are not checked during transit but that are with you during transit are covered

Once you arrive overseas, the objects are covered for loss, destruction or damage caused by theft, robbery, extortion with robbery, willful destruction or malicious damage. Loss can also be caused by an accident involving a means of transportation or an accident caused by a third party.

Loss can be caused by the unintentional effects of water, including rain and snow, and by fire, storm, lightning strikes, explosion or force majeure (this means some occurrence out of human control). Coverage for loss does not include leaving something behind.

11. Are there other reasons why a loss would not be covered?

Loss won't be covered if it arises from war, warlike events, civil unrest, or nuclear energy. Loss caused by wear and tear, or by deficiencies in the objects, is not covered. Coverage doesn't extend to confiscation or removal of the property by the authorities.

12. Is there coverage if my property is stolen from a car?

Coverage will extend to this kind of loss under certain conditions. The baggage has to be fully enclosed and properly locked in the interior or in the trunk. The loss has to have taken place between 6 am and 10 pm, or the motor vehicle or trailer has to have been parked in a locked garage, or the damage had to have occurred during a break in the journey that lasted no longer than two hours. If these conditions can't be satisfied, then the maximum that can be paid is EUR 250 per insured event.

However, furs, jewelry, objects made of precious metals, photographic equipment and video systems, including their accessories, are not insured when they are in motor vehicles or trailers that are parked without supervision.

Supervision means the constant presence of an appointed person of trust who is safeguarding the objects. It doesn't mean the general guarding of a place that is open to the public.

13. Is there coverage if my property is stolen from a boat, like a recreational watercraft?

When your property is in a boat, the policy covers theft, burglary and willful or malicious destruction on the part of third parties, if the objects are located in a fully enclosed interior of the watercraft with a security lock.

But valuable items like furs, jewelry, objects made of precious metals, photographic and film equipment and their accessories, are not covered in unsupervised recreational watercraft.

14. When does coverage begin and end?

Coverage begins when the insured objects are removed from the permanent place of residence for the purpose of immediately embarking on the journey. Coverage ends when the insured objects are returned to the permanent residence. Trips, walks and stays at the insured's permanent place of residence are not considered travel.

15. How do you determine the insurable value of my property?

The sum insured is the amount generally required to procure new items of the same type and quality at the permanent residence of the insured, minus an appropriate amount to reflect the condition of the insured objects. In other words, current value will be the replacement value minus depreciation on the property to account for its age, wear and tear, and previous use.

The insurer will not pay for consequential financial loss caused by the loss of the property.

The insurer has these options at the time of a loss. They can pay the agreed value, or they can pay the required repair costs and, if applicable, the remaining reduction in value for objects that can be repaired. If the insured sum is lower than the insurable value of the item(s), the insurer will pay in line with the proportional relationship between the insured sum and the insurable value.

Claims will be paid in euros.

16. What do I have to do at the time of a loss?

You must report all cases of damage to the insurer without delay. If you have a claim against a third party who was responsible for the loss, like an airline or a shipping firm, submit these claims first. Be prepared to submit a list of the objects insured.

If damage occurs when the property is in the care of a transport or hospitality company, including loss from the failure to deliver baggage on the same day, report it to that company without delay, and provide certification of this report to the insurer. When damage is not visible, ask the transport or hospitality company to view the damage and certify it immediately after its discovery. Observe the deadlines required by these companies for making complaints and claims.

When a loss happens because of a criminal action, like theft, robbery, or malicious damage, make a report to the appropriate police department without delay, including a list of items lost. Make sure that the police officially certifies this report.

If property is lost or missing, make sure to inquire at the Lost and Found.

Failure to comply with these requirements can affect payment under this policy.

This policy is governed by German law.

17. What is the contact information for the insurance company? You can e-mail them at

general-claims@secutive.com. The address by mail is Generali Versicherungen, Adenauerring 7, 81731 Munchen, Germany. The fax number is 49-89-5121-1000.

Forsikringsvilkår

Avtalenummer SP775123

2. juni 2014

1 (1)

Afs Norge Internasjonal Utveksling
Trondheimsveien 135

0570 OSLO

Vedlagt følger vilkår som gjelder for forsikringen.

Vennlig hilsen
If

Kontaktinformasjon:

Kundesenter Bedrift
Magasinet Østre Torg
2317 HAMAR
Telefon: +47 815 00 808

E-post: kundesenter.bedrift.ost@if.no

Følgende vilkår er inkludert:

Generelle vilkår	2
1 Forsikringsavtalen	2
2 Ved skade	3
3 Følgene av svik	3
4 Generelle bestemmelser	3
Forsikringsvilkår - villa, hytte, innbo og løsøre	6
1 Hvem forsikringen gjelder for	6
2 Når forsikringen gjelder	6
3 Hvor forsikringen gjelder	6
4 Hva som er forsikret	6
5 Forsikringens omfang	7
6 Forsikringssum	8
7 Egenandel	8
8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko	9
9 Skademelding	9
10 Skadevurdering og erstatningsregler	9
Forsikringsvilkår - privatansvar	12
1 Hvem forsikringen gjelder for	12
2 Når forsikringen gjelder	12
3 Hvor forsikringen gjelder	12
4 Hva som inngår i forsikringen	12
5 Forsikringens omfang	12
6 Forsikringssummer	13
7 Egenandel	13
8 Sikkerhetsforskrifter	13
9 Plikter ved skadetilfellet	14
10 Skadevurdering og erstatningsregler	14
Forsikringsvilkår - rettshjelp	15
1 Hvem forsikringen gjelder for	15
2 Når forsikringen gjelder	15
3 Hvor forsikringen gjelder	15
4 Hva som inngår i forsikringen	15
5 Forsikringens omfang	15
6 Forsikringssum	16
7 Egenandel	16
8 Sikkerhetsforskrifter	17
9 Plikter ved skadetilfellet	17
10 Skadevurdering og erstatningsregler	17

Generelle vilkår

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

2 (17)

Disse vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

1 Forsikringsavtalen

Forsikringsavtalen er underlagt lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

1.1 Forsikringsselskapet

If Skadeforsikring NUF, heretter kalt If.

1.2 Avtaleperiode

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er vedtatt av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00.00. Forsikringen gjelder til kl 24.00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser.

Hvis det er en forutsetning at forsikringen skal være betalt før Ifs ansvar begynner å løpe, fremgår dette av forsikringsbeviset for den enkelte dekning.

1.3 Betaling

Det er en forutsetning at forsikringen blir betalt innen den frist som fremgår av betalingsvarselet.

Ved terminvis betaling eller ved delvis betaling, svarer If bare for skader som inntreffer i den perioden som det er betalt for. Ved terminvis betaling beregnes et termintillegg.

Dersom endringen eller utvidelsen av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

1.4 Fornyelse av forsikring som gjelder minst et år

Forsikringen fornyes for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren har sagt opp avtalen innen forsikringstidens utløp.

1.5 Oppsigelse i forsikringstiden

1.5.1 Sikrede kan si opp

Livsforsikring

Sikrede kan si opp livsforsikringen når som helst i forsikringsåret. Dette kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Annen personforsikring

Sikrede kan si opp annen personforsikring når som helst med en måneds varsel, jf. FAL § 12-3, 3. ledd.

- Dersom behovet faller bort eller ved andre særlige grunner kan forsikringen sies opp umiddelbart.
- Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Skadeforsikring

Sikrede kan si opp forsikringen dersom forsikringsbehovet faller bort, ved flytting av forsikringen eller ved andre særlige grunner, jf. FAL § 3-6, 1.ledd. Oppsigelsen må skje med en måneds varsel. Ved flytting av forsikringen skal varselet inneholde opplysning om dato for flyttingen og til hvilket selskap den skal flyttes til, jf. FAL § 3-6, 2. ledd, 2. punktum. For at oppsigelsen skal komme inn under reglene om flytting, må den nye forsikringen ha vesentlig samme eller videre dekningsomfang.

For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som kommer inn under FAL § 1-3 bokstav a til e, kan retten til flytting fravikes. Dette vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

1.5.2 If kan si opp forsikringen

For If er oppsigelsestiden to måneder før utløpet av forsikringstiden. Forsikringsvilkår og pris kan endres og blir gjeldende fra fornyelsesdag.

Oppsigelse i forsikringstiden med kortere frist enn to måneder.

If kan si opp forsikringen med øyeblikkelig virkning hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

If kan si opp forsikringen med en ukes varsel hvis det foreligger svik i skadeoppgjøret, jf. FAL §§ 8-1 og 18-1.

If kan si opp forsikringen med 14 dagers varsel dersom det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

Oppsigelse i forsikringstiden med to måneders frist.

If kan si opp forsikringen med to måneders varsel, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, hvis det er rimelig og

- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har fremkalt - eller har medvirket til å fremkalle - skade forsettlig, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller
- skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, eller
- det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst tre skader til sammen under denne og andre avtaler med If, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har medvirket til svik mot If ihht FAL §§ 4-3/13-2 eller §§ 8-1/18-1, eller
- forsikringstaker gjentatte ganger har misligholdt betalingsfristene, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede eller noen som kan identifiseres med disse, har fremsatt trusler mot ansatte i If.

Generelle vilkår

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

3 (17)

If kan også si opp forsikringen med to måneders frist, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at If ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse, eller er av betydning for Ifs mulighet til å gjenforsikre.

1.6 Betaling når forsikringsavtalen er opphørt

Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel betalingspåminnelse ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. If har i slike tilfeller krav på premie for den tid det har vært i ansvar etter bestemmelsene i FAL kapittel 5 og/eller 14.

Avtalen, eller de deler av avtalen som kravet gjelder, blir annullert. If har også krav på et tillegg for følgende omkostninger:

- poliseutstedelseskostnad inntil 300 kr pr avtale
- panthaverinteresse inntil 300 kr pr. forsikringsobjekt, dog kr 600 for fritidsbåt
- bilansvar tilsvarende inntil to måneders premie

2 Ved skade

2.1 Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten

Skjønn avgis av sakkyndige og uihudede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han eller hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han eller hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han eller hun velger. Før skjønn velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgis sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgis sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatning skal dog ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det If som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker If likevel alle omkostninger ved skjønnnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

2.2 Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i FAL § 8-4 eller § 18-4.

2.3 Merverdiavgift

If erstatter ikke merverdiavgift som sikrede har fradragsrett for i sin næringsvirksomhet.

2.4 Mangelfull/feilaktig utført reparasjon

If svarer ikke for mangelfull/feilaktig utført reparasjon, eller følgeskader etter slik reparasjon, med mindre de nye skadene er dekningsmessige i henhold til forsikringens vilkår.

3 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot If, mister ethvert erstatningskrav mot If etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og If kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. punkt om "Oppsigelse i forsikringstiden" samt FAL §§ 4-2, 4-3 og 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

4 Generelle bestemmelser

4.1 Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser får tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlatelser fra personer som nevnt i FAL § 4-11, annet ledd.

I næringsvirksomhet gjelder dette ved handlinger eller unnlatelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

I næringsvirksomhet kan i tillegg identifikasjonsadgangen avtales særskilt. Dette fremkommer i så fall av det vilkår som gjelder for den enkelte forsikring.

4.2 Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

Generelle vilkår

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

4 (17)

4.3 Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

4.4 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

4.5 Valuta

Prisen, forsikringssummen, erstatningsbeløp m.v. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

4.6 Garantiordning for skadeforsikring

If er medlem av garantiordningen for skadeforsikring, se lov 12. juni 1996 nr. 75 om banksikring kapittel 2a og forskrift 22. desember 2006 nr. 1617 om garantiordning for skadeforsikring. Ordningen skal være en trygghet for sikrede dersom If ikke kan betale det de plikter i henhold til inngåtte skadeforsikringsavtaler.

Garantiordningen dekker opp til 90 % av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring skal likevel dekkes med 100 %.

Garantiordningen dekker ikke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle.

Garantiordningen dekker blant annet ikke kredittforsikring, livsforsikringer, energiforsikringer og luftfartsforsikringer. Videre dekkes ikke sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktige i henhold til lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf. sjøloven § 11 første ledd første punktum.

Garantiordningen dekker ikke næringslivsforsikringer, når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår

- har flere enn 250 ansatte
- har en omsetning på minst 100 millioner i følge siste årsoppgjør
- har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner

For nærmere detaljer henvises det til ovennevnte lov om banksikring og forskrift om garantiordning for skadeforsikring.

4.7 Atomskaide

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med atomskaide - uansett årsak - fra atomsubstans (se lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet (atomenergiloven) § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og som er lovlig i samsvar med lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset at den er fraveket.

4.8 Krig

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

4.9 Terror

For forsikringer av bygninger, maskiner, løsøre, varer og driftstap knyttet til næringsvirksomhet, offentlig virksomhet og bygninger/husleietap tilhørende borettslag/boligsameie er erstatningsplikten begrenset til 50 000 000 EUR pr hendelse, dersom den erstatningsmessige skade er forårsaket av eller står i sammenheng med en terrorhandling. For slike forsikrede ting og interesser som befinner seg utenfor Norden, Estland, Latvia eller Litauen, erstattes ikke skader som er forårsaket av eller står i sammenheng med terrorhandling.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Med hendelse forstås alle skader som rammer If og dets morselskap med øvrige filialers forsikringstakere i Norden, Estland, Latvia eller Litauen innenfor et tidsrom av 48 timer. Overstiges den fastsatte grense pr hendelse, må sikrede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset eller i personforsikrings- eller reiseforsikringsvilkår, at den er fraveket helt eller delvis.

4.10 Jordskjelv og vulkanske utbrudd

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i bransjevilkåret at den er fraveket.

Generelle vilkår

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

5 (17)

4.11 Brudd på internasjonal lovgivning, sanksjoner

If kan ikke gi tilsagn om dekning eller betale ut erstatning eller andre ytelser dersom dette kan medføre at If eller dets reassurandører handler i strid med eller utsettes for, forbud, restriksjoner eller sanksjoner vedtatt i De Forente Nasjoners organer. Det samme gjelder handels- eller økonomiske sanksjoner, lover eller direktiver vedtatt av EU, Storbritannia og Nord-Irland, Norge eller USA.

Denne begrensning kan ikke fravikes ved avtale.

4.12 Vernetting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

4.13 Personopplysninger

De personopplysninger If innhenter om deg er nødvendige for at If skal kunne administrere forsikringen, oppfylle If sine avtaleforpliktelser og forøvrig dine ønsker som kunde. Opplysningene vil også kunne benyttes for å vurdere og fatte beslutninger om forsikrings innhold og vilkårsutforming, samt i markedsanalyser og markedsføring av våre produkter.

Personopplysningene kan for de nevnte formål også utleveres til selskap/organisasjoner If samarbeider med, så vel innenfor som utenfor EØS og EU-området. Dersom du vil vite hvem som er våre samarbeidspartnere kan du kontakte personopplysningsansvarlig i If.

Dersom If har opplysningsplikt overfor offentlig myndighet, vil opplysninger bli overlevert i henhold til myndighetenes krav. Opplysningene vil også kunne benyttes for å gi deg informasjon om selskapets/samarbeidsorganisasjonens tjenester forøvrig. Etter lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) har du rett til å få innsyn i de opplysninger If har om deg, og rett til å kreve at If retter feilaktige eller ufullstendige opplysninger.

Har du spørsmål om selskapets bruk av personopplysninger, kan du henvende deg til If (personopplysningsansvarlig).

Det gjøres særskilt oppmerksom på at dersom du ikke ønsker direkte markedsføringshenvendelser for fremtiden kan du når som helst reservere deg mot dette ved henvendelse enten til If, eller det sentrale reservasjonsregister i Brønnøysund.

2. juni 2014

6 (17)

1 Hvem forsikringen gjelder for

- Den som er nevnt i forsikringsbeviset.
- Ektefelle, samboer med felles adresse i Folkeregisteret og andre medlemmer av den sikredes faste husstand. Medlemmer av et bokollektiv regnes ikke som en fast husstand.
- Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom. Forsikringen gjelder ikke for tinglyste, registrerte rettigheter i det sikrede innbo og løsøre. Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL), § 7-1, 3. ledd er fraveket.
- Annen eier av ting enn de som er nevnt ovenfor, men bare dersom de som er nevnt ovenfor skriftlig har påtatt seg å bære risikoen for tingen.

If kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Forsikringen gjelder for ny eier ved eierskifte inntil den nye eieren har tegnet forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for skade inntruffet i tidsperioden nevnt i forsikringsbeviset.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

Forsikringen gjelder innenfor Norden

- for ting, penger og verdipapirer som midlertidig, men ikke lenger enn 2 år, er utenfor forsikringsstedet,
- for ting som skal selges,
- på nytt bosted etter flytting.

Naturskadeforsikringen, etter lov om naturskadeforsikring gjelder i Norge.

4 Hva som er forsikret

4.1 Hva som inngår i forsikringen

4.1.1 Innbo og løsøre

Innenfor den forsikringssum som er angitt i forsikringsbeviset, dekkes innbo og løsøre, samt:

- inntil 20 000 kr for løse deler og løst tilbehør til privat motorkjøretøy,
- gressklipper, snø- og jordfreser e.l. som ikke kan kjøres fortere enn 10km/t med totalvekt inntil 750 kg,
- inntil 20 000 kr for hver fritidsbåt inntil 15 fot og hver påhengsmotor inntil 10 hk.,
- inntil 20 000 kr for hver tilhenger til person- eller varebil,
- hangglider og paraglider,
- kano, kajakk og seilbrett,
- til sammen inntil 100 000 kr for yrkesløsøre og varer i bygning på forsikringsstedet,
- ingen sumbegrensning for hobbyveksthus.

For gjenstander innført til Norge (kjøpt eller mottatt som gave) og som ikke er deklartert i henhold til gjeldende regelverk, er det en sumbegrensning tilsvarende beløp for tollfri innførsel (for tiden kr 6000), se Tolloven/Merverdiavgiftsloven med forskrifter.

Forsikringen omfatter ikke motorkjøretøy, fastmontert tilbehør, dekk og felger til motorkjøretøy.

Utover forsikringssummen for innbo og løsøre omfattes også:

Penger og verdipapirer

Erstatningen er begrenset med til sammen 20 000 kr. Innbo og løseøreforsikring tilknyttet fritidsbolig omfatter ikke penger og verdipapirer.

Rydding og bortkjøring

Utgifter til rydding og bortkjøring av verdiløse rester etter skade på sikrede ting.

Merutgifter ved opphold utenfor bolig

Nødvendige merutgifter til opphold utenfor den faste bopel ifølge Folkeregisteret, når denne er ubeboelig som følge av skade. Dekningen gjelder også for student som har tegnet forsikring på studiestedet. Ekstraavgifter utover en uke skal avtales med If på forhånd. Ingen sumbegrensning.

Flyttings- og lagringsutgifter

Flyttings- og lagringsutgifter ved nødvendig flytting etter skade.

Prisstigning

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag.

Investeringer

Nyanskaffelser av innbo og løsøre i avtaleperioden med inntil 10 % av forsikringssummen. Verdiøkningen skal meldes If senest ved utløpet av avtaleperioden.

Rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.m.

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og - beregninger, arkiver, fotografier, film, videogrammer, samt data og dataprogrammer.

Erstatningen er begrenset med til sammen 50 000 kr. Forsikringen omfatter ikke utgifter til reise og opphold i forbindelse med rekonstruksjonen.

Bygningsmessig tilleggsinnredning bekostet av sikrede i leid eller sameiet bolig

Tap som sikrede lider ved skade på bygningen dersom tilleggsinnredningen ikke lenger kan brukes fordi leiekontrakten opphører som følge av skade på bygningen med hjemmel i lov eller av samme grunn er lovlig oppsagt av utleier, eller innredningen ikke blir utbedret som ledd i bygningsskadens utbedring. Erstatningen er begrenset til 500 000 kr.

2. juni 2014

7 (17)

4.1.2 Yrkeskadeforsikring

Dersom sikrede i egenskap av privatperson er å betrakte som arbeidsgiver i henhold til lov om yrkeskader, § 2a, hefter If i overensstemmelse med vilkårene i loven overfor skadelidte som etter lovens paragraf er å betrakte som arbeidstaker.

For yrkeskadeforsikring er det ingen sumbegrensning eller egenandel.

5 Forsikringens omfang

5.1 Brann

Sikkerhetsforskrifter, se kapittel 8.

5.1.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade ved

- brann, dvs. ild som er kommet løs,
- eksplosjon,
- plutselig nedsoting,
- utstrømning av etsende gass når årsaken er en identifiserbar hendelse,
- utstrømning fra brannslukningsapparat eller sprinkleranlegg,
- luftfartøy eller deler av eller fra luftfartøy, som rammer ting.

5.1.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- Heksesot
- Sprekker og setninger som skyldes en serie sprengninger.
- Skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

5.2 Naturulykke

5.2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på brannforsikrede ting i Norge som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jfr. lov om naturskadeforsikring.

5.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter, og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås, eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. If erstatter likevel skade - på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- Selv om det foreligger forsikring på ting som det ikke er naturlig å brannforsikre, så som bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger, damanlegg, tunneler i fjell o.l., omfattes heller ikke dette.
- Skade på flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land.
- Skade på skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende.
- Skade på jord-/sjøvarmeledning, infiltrasjons-/spredning, spredegrøft, brønn eller borehull.
- Skade på hageanlegg utover bestemmelsene i kapittel 4 om skade etter lov om naturskadeforsikring.
- Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg.
- Avling (avkastning av hageanlegget).
- Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser e.l.
- Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.
- Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud- i medhold av naturskadelovens paragraf 22 - og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.
- Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre. Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen. For annet enn bygning: gjenanskaffelsesprisen.

5.3 Lynnedslag og elektrisk fenomen

5.3.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen gjelder for skade ved lynnedslag, brudd på elektrisk ledning og elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær. Aldersfradrag, se kapittel 10.

Matvarer i fryser

Forsikringen gjelder for skade på matvarer ved utilsiktet temperaturstigning i fryser. Erstatningen er begrenset til 10 000 kr. Erstatningsberegning ved følgeskade på fryser, se punkt 10.

5.4 Tyveri og skadeverk

Sikkerhetsforskrifter, se kapittel 8.

Forsikringsvilkår - villa, hytte, innbo og løsøre

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

8 (17)

5.4.1 Hva forsikringen omfatter

Tyveri av innbo og løsøre i bygning.

Forsikringen omfatter også plutselig skadeverk i forbindelse med innbrudd. I tillegg erstattes bygningskade ved innbrudd i leid eller sameiet bolig inntil 32 000 kr.

Begrensning:

Tyveri fra bod med adgang fra felles kjeller, loft, garasje og annet fellesareal erstattes med inntil 50 000 kr. Sykkel: Se eget punkt.

Tyveri i bygning som er sikredes arbeidsplass.

Erstatningen er begrenset til 10 000 kr.

Tyveri fra privat boligs uteareal unntatt fellesareal.

Erstatningen er begrenset til 30 000 kr. Sykkel: Se eget punkt.

Tyveri av sykkel og barnevogn uten hensyn til hvor tyveriet fant sted.

a) Tyveri av sykkel.

Sykkeltilhenger som er låst fast eller montert fast til sykkelen, erstattes også. Erstatningen for hver sykkel/sykkeltilhenger er begrenset til 10 000 kr. Spesiell egenandel, se kapittel 7.

b) Tyveri av barnevogn.

Ran, overfall og napping av veske.

Ran og overfall.

Napping av veske som sikrede bærer. Erstatning for veskenapping er begrenset til 32 000 kr.

5.4.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Tyveri i fellesrom og fellesgarasje selv om tingen oppbevares i låst skap o.l.
- Tyveri og skadeverk fra andre rom på bygge- og anleggsplass enn rom for beboelse.
- Tyveri og skadeverk i bygning som er åpen for alle, eller rom det ikke kreves spesiell tillatelse for å ha adgang til, for eksempel forretning, ventehall, offentlige lokaler o.l.
- Skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

5.5 Rørbrudd, gass, vann og annen væske

Sikkerhetsforskrifter, se kapittel 8.

5.5.1 Hva forsikringen omfatter

5.5.1.1 Gass, vann og annen væske

Skade ved utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr

- ved brudd eller lekkasje.
- ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr.

Tap av gass, vann eller annen væske erstattes med høyst 10 000 kr.

5.5.1.2 Inntrengning av vann

Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning direkte fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet, i slik mengde at det blir stående vann på gulvet.

5.5.1.3 Oversvømmelse/lekkasje

Oversvømmelse eller lekkasje fra akvarium eller vannseng.

5.5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.5.2.1 Gass, vann og annen væske

Skade

- ved oversvømmelse fra gulvsluk gjennom utett gulv eller oppforinger rundt sluk,
- i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann,
- ved kondens.

6 Forsikringssum

6.1 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster i forsikringsbeviset betegnet som førsterisiko, erstattes skaden - etter fradrag av egenandel - inntil de oppgitte summer. Bestemmelsene om underforsikring gjelder ikke.

7 Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandel på 4 000 kr, med mindre annen egenandel er avtalt eller særskilt bestemt i vilkårene.

Ved erstatningsberegningen gjøres eventuelle reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

Hvis skaden erstattes ved at If fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til If.

Har sikrede flere forsikrede ting i If som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare den høyeste egenandelen.

Forsikringsvilkår - villa, hytte, innbo og løsøre

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

9 (17)

Spesielle egenandeler innbo og løsøre:

- a) Ved naturulykke etter lov om naturskadeforsikring, gjelder den egenandel som til enhver tid er fastsatt av Justis- og politidepartementet.
- b) Ved vanninntrengning direkte fra terreng eller grunnen, er egenandelen 4 000 kr med mindre høyere egenandel fremgår av forsikringsbeviset.
- c) Det fratrekkes ingen egenandel ved tyveriskade hvis alarm er utløst. Dersom det fremgår av forsikringsbeviset at høyere egenandel er avtalt, reduseres denne med 4 000 kr. Alarmen må være montert av installatør godkjent av Forsikringssekskapenes Godkjenningnemnd.
- d) Ved tyveri av sykkel halveres avtalt egenandel når sykkelen er registrert i et sykkelregister godkjent av Finansnærings Hovedorganisasjon. Abonnementet skal være betalt og løpende.

8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko

8.1 Følger av å ikke overholde sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade. Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort (jfr. forsikringsavtaleloven § 4-8).

8.2 Endring av risikoen

Sikkerhetstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned (jf. FAL par. 4-7). Flytting til annet forsikringssted må meldes til If innen utløpet av forsikringens avtaleperiode. Dersom slik melding ikke er gitt kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned.

8.3 Brann

Bygningen skal ha minst en røykvarsler plassert slik at den høres tydelig på soverom når dører er lukket, og husbrannslange eller 6 kg's ABE pulverapparat som kan benyttes i alle rom.

Gassanlegg skal prosjekteres, installeres, endres, repareres, driftes, vedlikeholdes, innmeldes og kontrolleres som beskrevet i forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver, om håndtering av farlig stoff med tilhørende veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.*

*Gjeldende forskrift med veiledning og temaveiledninger vil til enhver tid være å finne på www.dsb.no. Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, installeres og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.

8.4 Vannskade

For å unngå frostskafer skal sikrede sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg. Ved nedtapping må sikrede først kontrollere at stoppekran er tett.

Kjøleskap, kaffe- og isbitmaskiner og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstenging med føler i områder hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens vedlikeholdsplan skal følges.

Utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l. skal tømmes for vann eller holdes tilstrekkelig oppvarmet.

8.5 Tyveri og skadeverk

Sikkerhetsforskriften gjelder dører, vinduer og åpninger inn til bygningen eller de deler av bygningen, inkludert boder, som husstanden disponerer. Dører skal være låst, og nøkkel oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende. Vindu i luftstilling regnes ikke som forsvarlig sikret.

I andre bygninger enn bolighus skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret. Sykkel skal være låst, og nøkkel skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

9 Skademelding

Skade skal meldes til If uten ugrunnet opphold. If kan kreve at skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer). Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, tyveri, skadeverk. If kan kreve at også andre skader skal meldes til politiet.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

FAL § 6-1 er fraveket, istedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

2. juni 2014

10 (17)

10.1 Oppgjørsmåter

Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste

- å reparere/utbedre skaden, eller
- å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, eller
- gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

If har rett til å bestemme hvilket av disse alternativene og hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes, eller velge å betale kontant. Sikrede kan uansett velge kontanterstatning. Erstatningen kan ikke overstige det beløp If skulle ha betalt for reparasjon eller gjenanskaffelse.

10.2 Andre personers handlinger og unnlater (identifikasjonsregler)

Dersom sikrede rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sikredes handlinger eller unnlater, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlater gjort av sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold (jf. FAL par. 4-11).

10.3 Erstatningsberegning innbo og løsøre**10.3.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon**

Erstatningen beregnes på grunnlag av utgiftene til reparasjon til samme, eller i det vesentlige samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen, eller

gjenanskaffelse av tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende ting, beregnet etter prisene på skadedagen - gjenanskaffelsesprisen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden fratrukket gjenverdi etter skaden. Utrangert innbo og løsøre som ikke lenger er i bruk erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt. For matvarer i fryser er erstatningsbeløpet høyst 10 000 kr.

10.3.2 Gjenstand anskaffet nytt

Ved gjenanskaffelse gjøres det fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye. For andre gjenstander enn klær/skotøy, elektrisk innretning, maskin eller apparat beregnes fradraget med 5 % for hvert påbegynt år fra gjenstanden er 5 år. Fradraget er høyst 80 %. For klær og skotøy gjøres det fradrag på 10 % for hvert påbegynt år fra klærne er 1 år, høyst 80 %. For elektrisk innretning, maskin eller apparat gjøres det fradrag på grunnlag av de totale kostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, for PC og datautstyr fra 1. år, høyst 80 %. Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste delens alder til grunn. Dersom det er boet, eller arvinger, til sikrede som skal ha erstatningen, se neste punkt. Gjenstandens alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Det første bruksåret tar slutt når kalenderåret løper ut, uavhengig av når på året gjenstanden ble tatt i bruk.

For gjenstander som i liten grad slites eller forringes gjelder: Det beregnes ikke fradrag dersom tingens verdi ved skadetidspunktet var 75 %, eller mer, av nyverdi. Denne verdi baseres på tingens alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet.

10.3.3 Gjenstand anskaffet brukt

Gjenstand anskaffet brukt ved arv, gave eller kjøp, erstattes med gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det alt vesentlig tilsvarende, brukt gjenstand. Dersom det er boet, eller arvinger, til sikrede som skal ha erstatningen, skal erstatningen alltid beregnes som gjenstand anskaffet brukt.

10.3.4 Prisstigning og merutgifter

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. I den samlede erstatning for prisstigning blir det gjort fradrag for opptjente renter.

Ved beregning av merutgifter ved opphold utenfor den faste bolig skal det tas hensyn til omkostninger som sikrede ville ha hatt uten skade og som han har etter skade. Til fradrag kommer en hver form for erstatning for husleietap, også fra andre forsikringselskaper, samt innsparte utgifter.

10.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller If krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

10.5 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

Overfor panthaver, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er Ifs ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

Nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden,

Vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff. Overfor andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eierenes ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Ifs ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

Ifs overtakelse av panterett

Er If ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eier, inntre If i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

10.6 Eiendomsretten til skadde ting, og til ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men If har rett til å overta skadde ting. Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, dersom han/hun ønsker å beholde tingen, gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at If har sendt beskjed om at tingen har kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt, i motsatt fall tilfaller tingen If.

2. juni 2014

11 (17)

10.7 Merverdiavgift

Merverdiavgift refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen 5 år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

10.8 Medforsikredes stilling ved skadeoppgjør

Ved skadeoppgjør kan If forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatningen til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre If har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppjøret finner sted.

2. juni 2014

12 (17)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for

- privatperson som er nevnt i forsikringsbeviset.
- dennes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
- andre medlemmer av den sikredes faste husstand
- innehaver av tinglyst eiendomsrett.

2 Når forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Alle skader som skyldes samme ansvarsutløsende handling, unnlatelse eller begivenhet, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første skade ble konstatert.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

3 Hvor forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for skade

- som inntreffer i Norden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som sikrede har voldt i egenskap av privatperson.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på person eller ting

- Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør
- Tingskade anses inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Garanti mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.

5.2.2 Yrkes- eller ervervsvirksomhet

Forsikringen omfatter ikke ansvar under utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet.

5.2.3 Gjenstander sikrede har i sin varetekt

Forsikringen omfatter ikke skade på ting, se ovenfor, som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring.

5.2.4 Andre familiemedlemmer

Forsikringen omfatter ikke ansvar overfor medlemmer av sikredes familie. Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.

5.2.5 Motorkjøretøy mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar som eier, fører eller bruker av

- motorkjøretøy
 - rullestol med motor og annet tilsvarende motorisert forflytningshjelpemiddel for bevegelseshemmede, regnes ikke som motorkjøretøy når det ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t.
 - motorisert innretning beregnet for barn anses ikke som motorkjøretøy når den er sperret for en maksimal hastighet på inntil 6 km/t og ikke veier over 50 kg.
 - arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører, eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t, har totalvekt inntil 750 kg og brukes på eller i tilknytning til egen eiendom.
- seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett regnes i denne sammenheng ikke som seilbåt).
- luftfartøy (hangglider og paraglider uten motor regnes i denne sammenheng ikke som luftfartøy).
- registrert trav- eller galopphest.

Forsikringsvilkår - privatansvar

Avtalenummer SP775123.1.4

2. juni 2014

13 (17)

5.2.6 Smitte eller overføring av sykdommer

Forsikringen omfatter ikke ansvar ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uavhengig av på hvilken måte smitten finner sted.

5.2.7 Graving, pigging m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

5.2.8 Foreldres objektive ansvar

Forsikringen omfatter ikke foreldres objektive ansvar for barns skade forvoldelse etter Lov om skadeerstatning (skl) 13. juni 1969 nr 26 § 1-2 nr 2.

5.2.9 Annen fast eiendom

Forsikringen omfatter ikke ansvar for annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.

5.2.10 Forsettlig handling eller unnløtelse

Forsikringen omfatter ikke ansvar for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnløtelse, og følger av slik skade.

5.2.11 Forurensning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.

5.2.12 Dagbøter, oppreisning, ærekrenkelse m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for dagbøter, bøter, ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter skl. §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").

5.2.13 Sopp og råte

Forsikringen omfatter ikke skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.

5.2.14 Naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke ansvar etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 1.7.2009.

6 Forsikringssummer

Ifs samlede erstatningsplikt er begrenset til 3 000 000 kr ved hvert skadetilfelle.

Saksomkostninger dekkes i tillegg.

7 Egenandel

Sikredes egenandel er 4 000 kr ved hvert skadetilfelle.

8 Sikkerhetsforskrifter

8.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Sikrede plikter å overholde sikkerhetsforskriftene som beskrevet nedenfor. Hvis brudd på sikkerhetsforskrifter fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har forsømt å overholde dem eller å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jf. FAL § 4- 8.

2. juni 2014

14 (17)

8.2 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuüm. Tankene skal kontrolleres

- senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- senest 10 år etter rekondisjoneringen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) og Forskrift av 1.juni 2004 nr. 931 Forskrift om begrenning av forurensning (Statens forurensningstilsyn, Klima- og forurensningsavdelingen), se forskriftens kap. 1.

9 Plikter ved skadetilfellet

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes If uten ugrunnet opphold. Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller If, plikter sikrede

- omgående å gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som If finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Ifs samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for If.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Oppgjørsregler

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det If å

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

If betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

10.2 Omkostninger

If betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand, valgt eller godkjent av If, betales av If i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. Se likevel kap. 6 Forsikringssum.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

2. juni 2014

15 (17)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Rettshjelpforsikringen gjelder for (sikrede)

- den som er nevnt i forsikringsbeviset,
- dennes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret, andre medlemmer av sikredes faste husstand,
- for innehaver av tinglyst eiendomsrett,
- bruker av landbruksdelen av den forsikrede eiendom - og annen eiendom som inngår i driften av den forsikrede eiendom - når forsikringen omfatter driftsløsøre.

2 Når forsikringen gjelder

Rettshjelpforsikringen dekker tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.

Rettshjelpgiftene dekkes ikke dersom de hendelser og omstendigheter som er av vesentlig betydning for det som senere ble tvistegrunnlaget, inntraff før forsikringen trådte i kraft. Dette gjelder imidlertid ikke dersom forsikringen har vært i kraft i en sammenhengende periode på minst to år.

3 Hvor forsikringen gjelder

Rettshjelpforsikringen gjelder for tvister som føres for domstol i Norden. Se kap. 5 "Forsikringens omfang".

4 Hva som inngår i forsikringen

I forbindelse med tvist dekker forsikringen nødvendige og rimelige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Se kap. 5 "Forsikringens omfang" for nærmere presiseringer.

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som bestridt krav. Selv om saken består av flere spørsmål vil dette ikke nødvendigvis være å anse som flere tvister. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Det regnes som én tvist dersom den baserer seg på vesentlig samme hendelser eller omstendigheter.

5 Forsikringens omfang

5.1 Forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter tvister som hører inn under de alminnelige domstoler (jf. lov om domstolene (dl) 13. august 1915 nr 5 § 1) eller jordskifteretten.

Dersom saken føres for øvrige særdomstoler (jf. dl § 2), dekkes ikke utgifter ved saken før den eventuelt bringes inn for de alminnelige domstoler. Utgifter til forberedelse for særdomstolen dekkes ikke.

5.1.1 Utgifter

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes når utgiftene på forhånd er godkjent av If.

Utgifter til vitner dekkes ved hovedforhandling og bevisopptak.

Tilkjente saksomkostninger dekkes dersom sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

5.1.2 Forlik

Forsikringen gjelder også når tvisten blir avgjort ved forlik.

5.1.3 Ifs egne klagemuligheter

Forsikringen omfatter utgifter ved søksmål ved tvist i forbindelse med et skadeoppgjør i If når Ifs egne klagemuligheter er utnyttet. Enhver utgift pådratt under behandlingen av saken for nevnte klageinstanser er unntatt fra dekning.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

- utgifter til voldgiftsdommere
- idømte saksomkostninger
- rettsgebyr i ankeinstans.

5.2.1 Annen fast eiendom

Forsikringen omfatter ikke utgifter ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede faste eiendommen. Likevel dekkes tvist som gjelder annen fast eiendom som inngår i driften av den forsikrede eiendom eller når forsikringen omfatter driftsløsøre.

5.2.2 Inkassosak m.m.

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.

2. juni 2014

16 (17)

5.2.3 Straffesak m.m.

Forsikringen omfatter ikke straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, samt sak om erstatningsplikt etter lov om skadeerstatning (skl) 13. juni 1969 nr 26 § 3-3 (visse personlige krenkelser m.m.) og § 3-6 (ærekrenking og krenking av privatlivets fred).

5.2.4 Ansettelsesforhold m.m.

Forsikringen omfatter ikke utgifter ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder tvist som har sitt utspring i yrkesskade eller yrkessykdom.

5.2.5 Offentlige forvaltningsvedtak

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.

5.2.6 Naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke tvist som hører innunder lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) 19. juni 2009 nr 100.

5.2.7 Advokatsalær ol

Forsikringen omfatter ikke

- tvist om advokatsalær eller tvist om utgifter til sakkyndige,
- merutgifter pga. advokatbytte.

5.2.8 Skilsmisse, separasjon ol

Forsikringen omfatter ikke tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, økonomisk fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.

5.2.9 Juridiske personer m.m.

Rettskjøp utgifter for juridiske personer som selskaper, dødsbo, herunder privat skifte, borettslag, andelslag, stiftelse o.l., dekkes ikke - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.

5.2.10 Eierskifteforsikring

Forsikringen omfatter ikke sikredes rettshjelp utgifter hvor det foreligger eierskifteforsikring.

Hvor eierskifteforsikringen ikke dekker sikredes rettshjelp utgifter, kommer forsikringen likevel til anvendelse. Sikredes kostnader til rettshjelp i slike saker, dekkes kun hvor If har samtykket til valg av advokat.

5.2.11 Motorvogn

Forsikringen omfatter ikke utgifter ved tvist som eier, fører eller bruker av

- motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Likevel dekkes tvist som gjelder eier, fører eller bruker av arbeidsmaskineri som ikke kan kjøre fortare enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg brukt på eller i tilknytning til egen eiendom,
- båt, luftfartøy. (Kano, kajakk og seilbrett anses i denne sammenheng ikke som båt. Hangglider og paraglider uten motor anses i denne sammenheng ikke som luftfartøy),
- registrert trav- eller galopphest.

Tvist i saker om personskader etter bilansvarsloven, før det fra motorvognens trafikksikringsselskap foreligger skriftlig avslag om å dekkes sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før saksanlegg og forsikringen omfatter innbo og løsøre.

5.2.12 Ekspropriasjon eller skjønnssak

Forsikringen omfatter ikke ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.

5.2.13 Tvist som åpenbart ikke kan vinne frem

Forsikringen omfatter ikke tvist som åpenbart ikke kan vinne frem.

6 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til 100 000 kr selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Ifs ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av If på forhånd.

7 Egenandel

Egenandel er 4 000 kr med tillegg av 20% av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

2. juni 2014

17 (17)

8 Sikkerhetsforskrifter

Ingen sikkerhetsforskrifter knyttet til denne forsikringen.

9 Plikter ved skadetilfellet

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpforsikringen, må If underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandlingen, regnes fristen for melding til If fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

If kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere If om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har If den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

Sikrede skal påse at faktura for samtlige dekningsmessige utgifter utstedes på sikrede på vanlig måte. Fradragsberettiget merverdiavgift dekkes ikke under forsikringen.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

If kan forøvrig kreve at sikrede begjærer salæret fastsatt av retten i henhold til Lov om mekling og rettergang i sivile tvister (tvI) 16. juni 2005 nr 90 §3-8.

Hvordan sende inn forsikringskrav/melde skade til IF

NB! Deltaker er selv ansvarlig for å sende inn forsikringskrav/melde skade til IF

Frist for å melde inntruffet skade

Skade skal meldes til If og/eller Europeiske Reiserforsikring omgående, jf Forsikringsavtaleloven (FAL) § 4-10 eller § 13-11. Retten til utbetaling faller bort dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kjennskap til de forhold som begrunner det, jf FAL § 8-5 eller § 18-5.

Kontaktinformasjon IF:

Telefon: 02400

Telefon fra utlandet er +47 815 59 885 – direkte til skadeavdeling

www.if.no

Meld skade på telefon, per post eller på www.if.no.

- **Telefon: 02400**

- **Innsendelse av skademelding på www.if.no:**
 - Gå til www.if.no
 - Velg «Bedrift»
 - Velg «Meld Skade»
 - Velg riktig kategori inne «Eiendom og varer»
 - Fyll ut skademeldingsskjema
 - Navn: AFS Norge Internasjonal Utveksling
 - Organisasjonsnummer AFS: 960 546 091
 - Polisenummer: SP775123.1.3

- **Innsendelse av skademelding per post**

If Skadeforsikring
Postboks 240
1326 Lysaker

NB! Husk at du også må informere AFS Norge om alle forsikringsaker!

Vaksiner som kreves for deltakere til USA

På neste side finner dere en generell oversikt over hvilke vaksiner som kreves for alle AFSere som skal til USA. Selv om dette går utover de vaksinene som er en del av vanlig norsk vaksinasjonsprogram, er det helt nødvendig at man tar disse vaksinene for å få skoleplass!

I USA er det slik at hvert enkelt skoledistrikt krever bestemte vaksiner for at man kan få skoleplass. Det vil derfor variere fra stat til stat og skoledistrikt til skoledistrikt hvilke vaksiner og hvor mange doser av hver vaksine som kreves. Ved krav om vaksiner utover den generelle listen vil de aktuelle deltakerne få beskjed om dette på e-post og/eller telefon i løpet av våren.

Når det nærmer seg avreise vil du motta et **nytt helseskjema** fra AFS USA (Health Form Addendum) som må fylles ut med mange av de samme opplysningene. Ta derfor alltid en kopi av det du sender til oss.

Hepatitt

Alle deltakere må ta **3 doser hepatitt B og 2 doser hepatitt A**. På grunn av at vaksinen settes med tidsintervaller, bør du snarest ta kontakt med ditt lokale vaksinasjonskontor. Det finnes også en dyrere hurtigversjon dersom man er for sent ute. Har man ikke tatt alle dosene før avreise, er man selv ansvarlig for å ordne og betale for den nødvendige siste dosen i USA.

Hjernehinnebetennelse

De fleste norske barn har fått vaksine får hjernehinnebetennelse (menigitis) når de er 2-3 år gamle. I USA kreves det at man har tatt hjernehinnebetennelse for voksne etter fylte 11 år for å få skoleplass.

TB-test og BCG vaksine

Skolene i USA krever også både **dato og resultat for TB-test**. Har du ikke tatt TB-test eller mangler opplysninger om det, må du ta denne, eller skaffe informasjon om tidligere TB-test. Har du tatt BCG-vaksinen, vil en TB-test kunne gi positivt resultat både etter reell tuberkulosesmitte og på grunn av vaksinen. Ungdommer i USA får ikke BCG vaksine, og amerikanske myndigheter oppfatter ofte en positiv TB-test som ensbetydende med tuberkulosesmitte. AFS USA krever derfor i utgangspunktet at alle som har tatt BCG vaksinen tar røntgen av brystet for å bevise at man ikke har tuberkulose. I stedet for å ta røntgen av brystet kan man imidlertid fylle ut en **BCG- attest** utarbeidet av Helsedirektoratet. Denne attesten vil du få tilsendt sammen med HFA- skjemaene i mai.

Difteri, tetanus (stivkrampe) og pertussis (kikhoste)

Alle må ha fått en dose mot kikhoste etter sin 11-årsdag, samt en dose av stivkrampe og difteri i løpet av de siste 10 årene.

Dersom du ikke har vaksinasjoner som oppfyller disse kravene (eller de ikke kan dokumenteres som gjennomført) kan du ta flerkomponentvaksinen DPT. Enkeltkomponentvaksine mot kikhoste er ikke lett tilgjengelig i Norge.

Vannkopper

Dersom man ikke har hatt vannkopper som liten (og det er krysset nei for dette i søknaden (skjema 3a – punkt 3d), må man ta vannkoppvaksine. Har du hatt vannkopper, men ikke skrevet det i søknaden kan du sende oss en e-post med måned og år for når dette var.

Vi ber om å få tilsendt en kopi av vaksinasjonskortet ditt når du er fullvaksinert!

AFS USA Immunization Requirements for Inbound Participants – NH15

U.S. high schools have become increasingly stringent in their requirements for enrolling foreign exchange students. It's mandatory that these minimum immunization requirements be met and in some cases applicants may be asked to receive additional vaccinations. Therefore, AFS-USA requests that the following information be distributed to students applying to study in the U.S. as early as possible so that the applicant has sufficient time to complete the vaccination series if necessary.

Please reiterate to students applying to be hosted in the U.S. that they **must receive the following immunizations prior to departure of their home country**. If they arrive to the U.S. without the following immunizations, **many schools will refuse to enroll them and will not allow them to participate in school sports**. Additionally, if student arrives without the following immunizations, it is their responsibility and that of their natural families to cover any costs related to immunizations administered to them in the USA.

In order to determine compliance, please list vaccination dates by DAY/MONTH/YEAR.

1. MMR (Measles, Mumps, Rubella): 2 doses

2. T-dap (Tetanus, Diphtheria, and Pertussis): This vaccination can either replace be in addition to the 4-5 doses of DTap that have been previously required. T-dap should be administered after the age of 11. This will also cover the Tetanus booster that was previously required.

3. OPV/IPV (Polio): 3 – 4 doses (description below)

a). If a student received all IPV or all OPV series, 3 doses are required with the last given on or after the 4th birthday.

b). If a student received a combination of IPV and OPV vaccinations, 4 doses are required with the last dose on or after the 4th birthday.

4. Hepatitis A: 2 doses

5. Hepatitis B: 3 doses

6. Varivax (Varicella, or the Chickenpox vaccine): 1 dose* (unless stu has had Chicken Pox, in which case we need the month and year the applicant had the disease)

* In some regions of the USA, 2 doses are required. In the case that a second vaccine is required for a student you will be notified by an AFS USA Hosting Staff member.

7. TB test within 1 year of application: In cases where an applicant has received a 'positive' TB test result or if s/he has received the BCG vaccination (which can lead to a false positive), the applicant must receive a chest x-ray confirming whether they have TB. X-ray results must be indicated on the medical form. Chest X-ray must also have been taken within a year of application. If a host school requires a more recent test you will be notified by an AFS USA Hosting Staff person.

Additional Immunizations:

Meningococcal (Meningitis) vaccine: Menactra, the newest version of the Meningococcal vaccine, is now recommended for children who are 11 to 12 years old or before entering high school or college.

PRISLISTE FOR VISUMKOSTNADER

AFS søker visum og/eller oppholdstillatelse for sine deltakere, og ordner all praktisk rundt dette med de aktuelle ambassadene. De konkrete kostnadene for visum/oppholdstillatelse, nødvendige papirer til visumsøknaden og attestering av disse er ikke inkludert i deltakeravgiften.

Visumkostnadene varierer fra land til land, og er avhengige av kravene som stilles til visumsøkeren. Vi vil understreke at disse kravene endres ofte. Alle utgiftene som er satt opp er nødvendige utgifter for å få utstedt visum.

Nedenfor følger prislisen for visumkostnadene til alle land med utgangspunkt i fjorårets priser. Noen utgifter betales direkte til andre, mens noen utgifter skal betales til AFS. Vi fakturerer i etterkant, og tar forbehold om endringer i prisene og uforutsette utgifter.

Eksempler på kostnader kan være:

- Avgift for visum/oppholdstillatelse
- Avgift for nødvendige sertifikater/visumdokumenter fra utland eller innland
- Oversettelser av skoledokumenter, legeattester og andre attester
- Attestering av dokumenter hos Notarius Publicus i tingretten for legalisering hos Fylkesmannen eller Utenriksdepartementet
- Reise til ambassade ved personlig oppmøte (Gjelder deltakere til USA og Mexico)
- Passbilder
- Legetime for helsesjekk

Vi vil informere om de konkrete visumkravene for ditt land i løpet av våren.

PRISLISTE

Argentina	<u>5490</u>	Russland	<u>1350</u>
Belgia	<u>516</u>	Panama	<u>3874</u>
Brasil	<u>1182</u>	New Zealand	<u>2408</u>
Canada	<u>2984</u>	Paraguay	<u>2350</u>
Chile med skolepapirer	<u>5982</u>	Spania	<u>3532</u>
Costa Rica	<u>4350</u>	Sveits	<u>1100</u>
Den Dominikanske Republikk	<u>1100</u>	Thailand	<u>500</u>
Hong Kong	<u>700</u>	Tyrkia	<u>1966</u>
Japan	<u>665</u>	Uruguay	<u>1908</u>
Kina	<u>1366</u>	USA	<u>3050</u>
Mexico	<u>2468</u>		

Utveksling går begge veier

- bli vertsfamilie!

På samme måte som alle norske ungdommer som skal ut i verden kommende skoleår, vil snart 150 utenlandske AFSere vente spent på informasjon om hvilken familie som vil ta imot dem for deres AFS-år i Norge. Kanskje vil dere åpne hjemmet deres for en av dem for et år?

Å være vertsfamilie

Som vertsfamilie i AFS tar dere imot et ekstra familiemedlem for et skoleår. AFSeren skal bli en del av familien - og dele både hverdager og høytider, gleder og sorger. Det er spennende, utfordrende, men mest av alt morsomt! Har man samtidig en AFSer ute i verden, er det en fin måte ta del i utvekslingsopplevelsen, og man får større forståelse for hva et utvekslingsår innebærer.

Å være vertsfamilie for en utvekslingselev gir dere muligheten til å oppleve en ny kultur i deres eget hjem, samtidig som dere gir en ungdom muligheten til en enestående og viktig opplevelse. Mange knytter bånd som varer livet ut!

